

VALENCIÀ

ESPA II
MÒDUL III

Índex

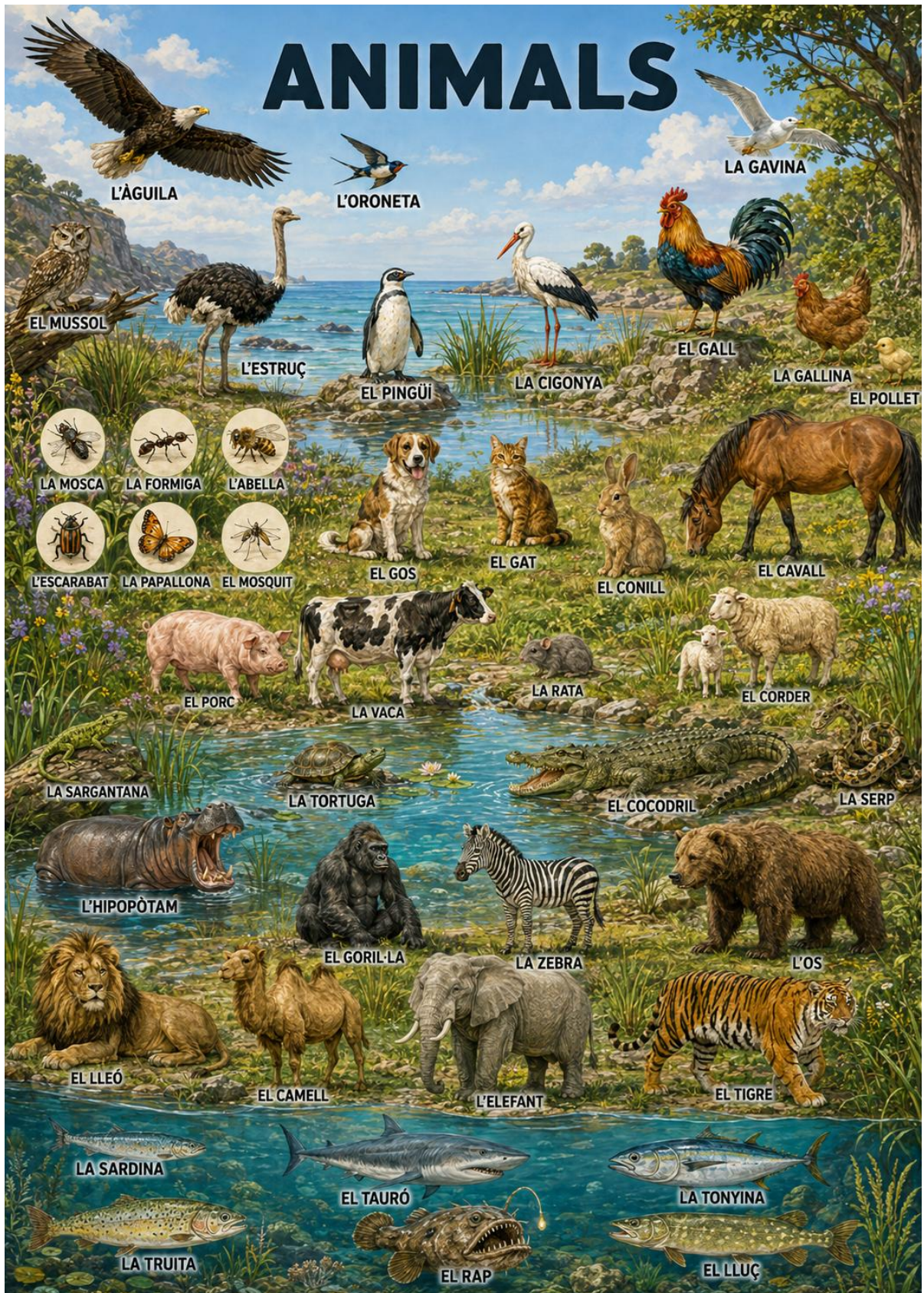
Tema 1: Els animals	3
1. Vocabulari dels animals.....	3
1.1. Les aus	4
1.2. Els insectes	6
1.3. Els peixos	8
1.4. Els rèptils	9
1.5. Els mamífers	12
2. Gramàtica (repàs Mòdul I i II).....	15
2.1. El Gènere	15
2.2. El Nombre: singular i plural	17
2.3. Els possessius	18
2.4. Present d'Indicatiu verbs regulars i irregulars	19
3. Comprensió Oral	22
4. Comprensió Escrita.....	23
5. Expressió escrita.....	25
6. Expressió Oral.....	26
7. El Valencià de la Vega Baixa: Quino el Salaret – Capítol 7	28
Exercicis Capítol 7 - <i>El cuidador dels animals</i>	33
Tema 2: Els menjars	38
1. Vocabulari sobre el menjar	38
1.1. Utensilis de cuina	38
1.2. Els menjars	40
2. Gramàtica: les tres maneres d'expressar el passat	49
2.1. El Pretèrit Imperfet.....	49
2.2. Pretèrit perfet perifràstic	50
2.3. Pretèrit indefinit	51
2.4. Exercicis de reforç i repàs.....	54
3. Comprensió Oral	56
4. Comprensió Escrita.....	57
5. Expressió escrita.....	60
6. Expressió Oral.....	61
7. El valencià de la Vega Baixa: Quino el Salaret - Capítol 8	62
Exercicis Capítol 8 - <i>El restaurant La Bajoca</i>	66
Tema 3: La Ciutat.....	71
1. Vocabulari de la Ciutat	71
1.1. Vocabulari sobre la Ciutat	71
3.1.2. Exercicis sobre el Vocabulari de la Ciutat.....	72
2. Gramàtica: Pronoms febles: l'Objecte Directe (OD)	81
2.1. Què són els Pronoms febles	81
2.2. Definició de l'OD.....	81
2.3. Tipus d'OD i la seua substitució per pronoms febles	81
2.4. Exercicis Pronoms febles	82
2.2. Exercicis de repàs i reforç.....	83
3. Comprensió Oral	84
4. Comprensió Escrita.....	85
5. Expressió escrita.....	88
6. Expressió Oral.....	89
7. El valencià de la Vega Baixa: Quino el Salaret – Capítol 9.....	91
Activitats Capítol 9 - <i>La ciutat que guarda noms</i>	95

1

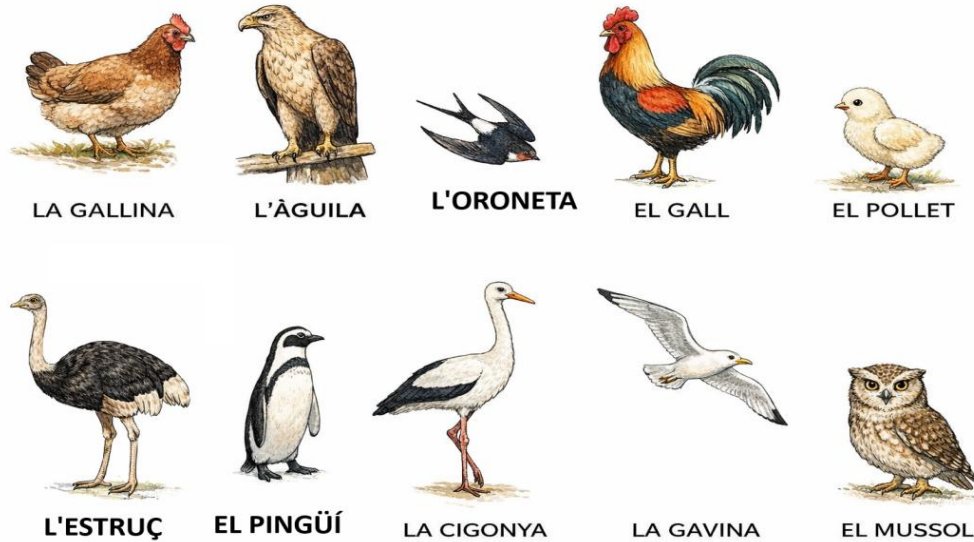
Els animals

Tema 1: Els animals

1. Vocabulari dels animals

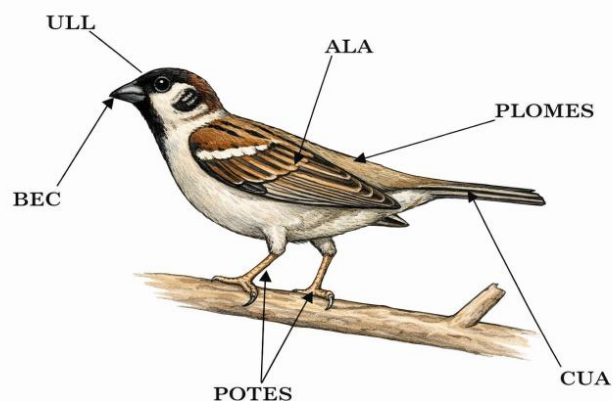
1.1. Les aus

Les **aus** tenen el cos cobert de **plomes**. Naixen dels **ous**. Poden caminar i moltes volen. Tenen dues potes.

- Tenen bec i no tenen dents.
- Tenen ales per a volar, tot i que algunes no volen com l'estruç o el pingüí.
- Respiren per pulmons.
- Són animals de sang calenta, és a dir, Si fa fred, el seu cos continua calent i Si fa calor, el cos no s'escalfa massa.
- Construeixen nius per a posar els ous.
- Cuiden les cries després de nàixer.

Parts del cos de les aus:

1. Exercicis de comprensió:

A. Digues si és V (vertader) o F (fals)

Les aus tenen el cos cobert de pèl. ____

Les aus naixen dels ous. ____

Totes les aus volen. ____

Les aus tenen bec. ____

Les aus tenen quatre potes. ____

B. Completa amb aquestes paraules: *plomes – ous – bec – ales – potes*.

Les aus tenen el cos cobert de _____.

Naixen dels _____.

Tenen _____ per a volar.

El _____ serveix per a menjar.

Tenen dues _____.

C. Expressió escrita. Escriu 3 o 4 frases sobre una au que conegues. Pots parlar de com és, si vola o no vola i on viu.

2. Relaciona (1–6) amb (A–F).

1. ull	A. per a dirigir-se en el vol
2. ala	B. per a caminar i aterrar
3. bec	C. per a menjar i picar
4. potes	D. per a veure
5. plomes	E. per a volar
6. cua	F. per a protegir-se del fred i ajudar a volar

3. Escriu el plural (o el singular si ja està en plural).

a) àguila → _____	f) gall → _____
b) oroneta → _____	g) pollet → _____
c) cigonya → _____	h) pingüí → _____
d) gavina → _____	i) estruç → _____
e) gallina → _____	j) mussol → _____

4. Tria l'article correcte (*el / la / els / les / l'*).

a) ____ àguila vola alt. (f.)	d) ____ mussol viu al bosc.
b) Els xiquets observen ____ cigonyes?	e) Mireu ____ oronetes!
c) A la granja hi ha ____ gall i ____
gallines.	f) ____ estruç corre ràpid.
	g) He vist ____ gavines al port.

1.2. Els insectes

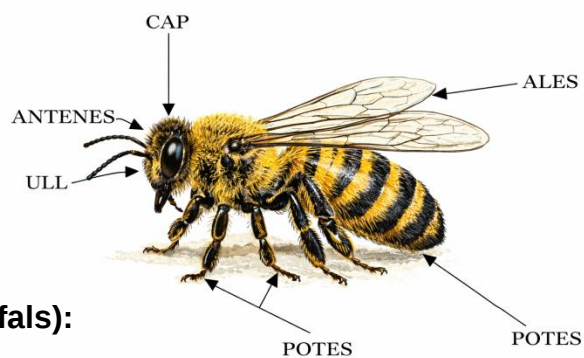

Els **insectes** tenen sis potes. Naixen dels ous. Alguns volen. A més:

- Tenen el cos dividit en tres parts: cap, tòrax i abdomen.
- Tenen antenes.
- Alguns tenen ales i volen, però no tots.
- Respiren per tràquees (uns foradets del cos).
- Són animals de sang freda, és a dir, quan fa fred, el seu cos està fred i quan fa calor, el seu cos s'escalfa. Per això, aquests animals necessiten el sol o la calor per a moure's més i tindre energia..
- Viuen a terra, a l'aire o sobre les plantes.

Parts del cos dels insectes:

Activitats de comprensió:

Digues si és V (vertader) o F (fals):

- Els insectes tenen quatre potes. ____
- Els insectes naixen dels ous. ____
- Tots els insectes volen. ____
- Els insectes tenen antenes. ____
- Els insectes són animals de sang calenta. ____

Completa amb aquestes paraules: sis – ous – antenes – ales – freda.

- Els insectes tenen _____ potes.
- Naixen dels _____.
- Són animals de sang _____.
- Alguns insectes tenen _____ i volen.
- Els insectes tenen _____ al cap.

5. Relaciona (1–5) amb (A–E).

1. antenes	A. per a veure
2. cap	B. per a volar
3. ull	C. per a caminar i subjectar-se
4. ales	D. per a olorar i tocar
5. potes	E. on hi ha la boca i el cervell

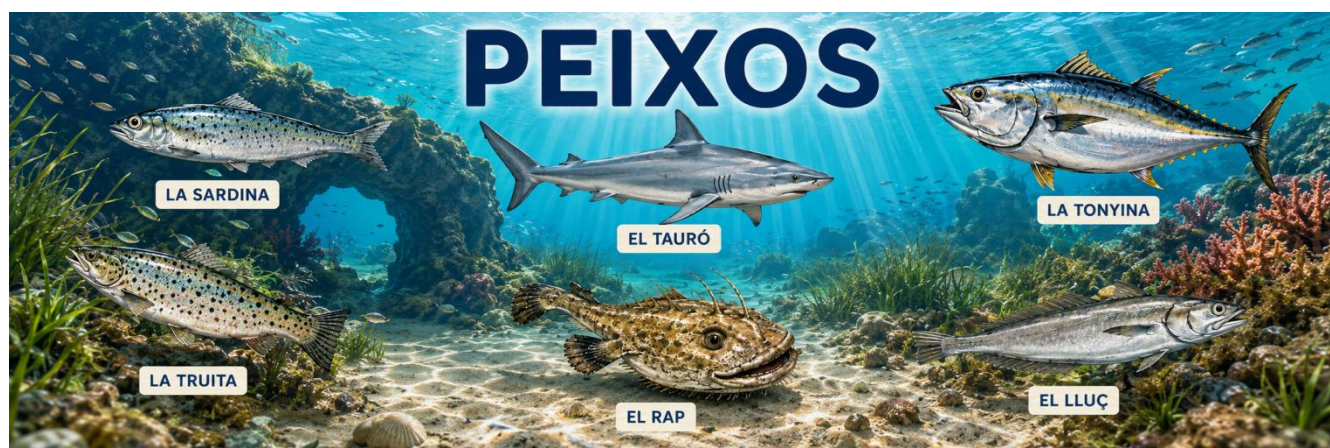
6. Completa amb un possessiu adequat i números/hores/dies coherents.

- a) La _____ mare i jo anem al riu els _____ (dia de la setmana) a les _____ (hora) per mirar _____ papallones favorites.
- b) El meu avi diu que al _____ jardí hi ha _____ (quantitatiu) formigues; nosaltres cuidem _____ flors.
- c) El _____ germà col·lecciona _____ (número) escarabats i els guarda a _____ caixes.
- d) A la primavera, _____ família veu _____ (quantitatiu) abelles cada _____ (mes/dia).
- e) Quan estudie a la vesprada (de _____ a _____ (hores)), una mosca va entrar per la finestra de _____ habitació.

7. Conjuga en present els verbs entre parèntesis.

- a) Les abelles _____ (volar) sobre les flors.
- b) Jo no _____ (volar) mosquits a casa.
- c) Nosaltres _____ (veure) una papallona al matí.
- d) Les formigues _____ (caminar) en fila.
- e) L'escarabat _____ (ser) lent però fort.
- f) Hi _____ (haver) un mosquit al dormitori.
- g) Tu _____ (tindre) por de les abelles?
- h) El meu pare _____ (netejar) la cuina i la mosca _____ (eixir).

1.3. Els peixos

La majoria dels **peixos** tenen el cos cobert d'**escates**. Respiren per les **brànquies**, naixen dels **ous**. Viuen al mar, als rius o als llacs. Naden. A més:

- Tenen aletes i cua.
- Són animals de sang freda.
- No tenen potes.
- Viuen sempre dins de l'aigua.
- Tenen boca i ulls.
- La majoria tenen escates, però alguns no.

Parts del cos:

Exercicis de comprensió.

A. Digues si és V (vertader) o F (fals):

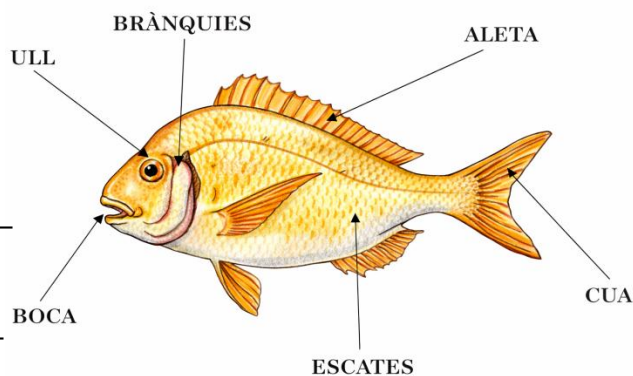
Els peixos tenen el cos cobert d'escates. ____

Els peixos respiren per pulmons. ____

Els peixos viuen sempre dins de l'aigua. ____

Els peixos tenen potes. ____

Els peixos són animals de sang freda. ____

B. Completa amb aquestes paraules: **escates – brànquies – ous – aletes – cua – sang freda.**

Els peixos tenen el cos cobert d'_____.

Respiren per les _____.

Naixen dels _____.

Tenen _____ i _____ per a nadar.

Són animals de _____.

C. Relaciona cada part del cos amb la seua funció:

Brànquies → ___ respirar

Aletes → ___ nadar

Escates → ___ protegir el cos

Cua → ___ moure's dins de l'aigua

(opcions: respirar / nadar / protegir el cos / moure's dins de l'aigua)

8. Marca sí és un peix o no ho és. Posa **SÍ** o **NO**.

sardina ___ / àguila ___ / mosca ___ / tonyina ___ / gallina ___ / salmó ___ / lluç ___ /
 cigonya ___ / abella ___ / pingüí ___ / truita ___ / tauró ___ / formiga ___ / oroneta ___ /
 gall ___ / estruç ___ / escarabat ___ / gavina ___ / pollet ___ / mussol ___ / mosquit ___
 / dofí ___ / cavall ___ / gos ___ / gat ___ / serp ___ / granota ___ / papallona ___.

9. Escriu el plural (o el singular si ja està en plural).

a) sardina → _____	f) truita → _____
b) tauró → _____	g) brànquia → _____
c) tonyina → _____	h) aleta → _____
d) lluç → _____	i) boca → _____
e) salmó → _____	j) cua → _____
	k) ull → _____

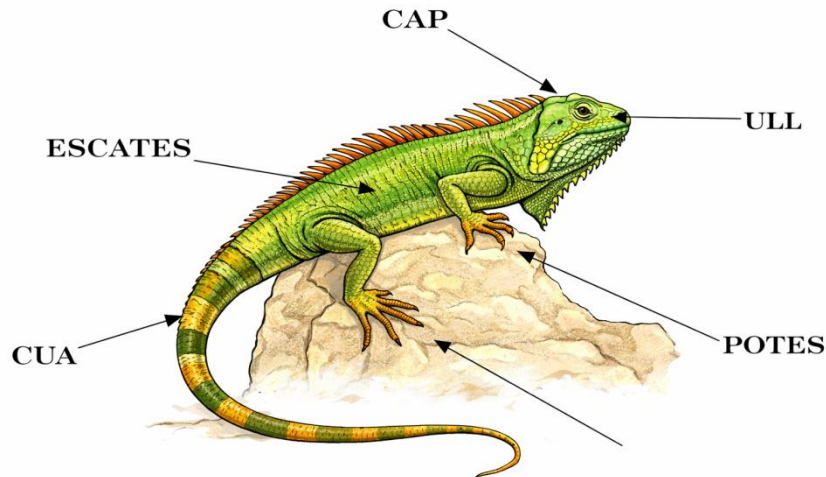
1.4. Els rèptils

La majoria dels rèptils tenen el cos cobert d'escates. Naixen dels ous. Són animals de sang freda. No tenen pèl ni plomes. Respiren per pulmons.

La majoria viuen a terra, però alguns també viuen a l'aigua. Per desplaçar-se, molts s'arrossequen, encara que alguns tenen potes curtes. Els rèptils necessiten el sol per a escalfar-se.

Parts del cos:

Exercicis de comprensió:

A. Diques si és V (vertader) o F (fals):

Els rèptils tenen el cos cobert d'escates. ____

Els rèptils tenen pèl. ____

Els rèptils respiren per pulmons. ____

Tots els rèptils tenen potes. ____

Els rèptils són animals de sang freda. ____

B. Completa amb aquestes paraules: escates – ous – pulmons – sang freda – sol.

Els rèptils tenen el cos cobert d'_____.

Naixen dels _____.

Respiren per _____.

Són animals de _____.

Necessiten el _____ per a escalfar-se.

C. Resposta curta

Com es desplacen molts rèptils? → _____

On viuen els rèptils? → _____

Què cobreix el cos de la majoria dels rèptils? → _____

Com naixen els rèptils? → _____

Com respiren els rèptils? → _____

Els rèptils tenen pèl o plomes? → _____

Per què necessiten el sol els rèptils? → _____

10. Posa l'article el / la / els / les / l' / Ø:

- a) ___ sargantana és ràpida. e) Els peixos tenen ___ brànquies, ___
 b) Mireu ___ oronetes! aletes i ___ cua.
 c) ___ cocodril viu al riu. g) A la granja hi ha ___ gall i ___
 d) ___ àguila i ___ estruç no tenen el gallines.
 mateix vol. h) ___ tortuga té ___ closca molt dura.
 f) ___ ull i ___ boca són al ___ cap. i) ___ mussols tenen ___ ulls grans.

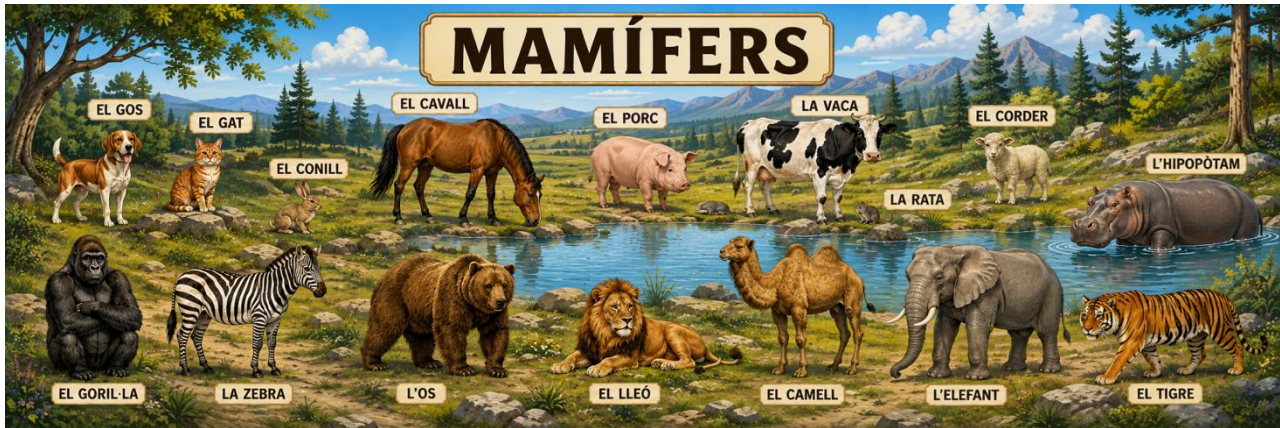
11. Conjuga els verbs en present.

- a) Les abelles _____ (volar) sobre les flors i els taurons
 _____ (nadar) ràpid.
 b) Jo _____ (veure) gavines al port; el meu germà _____
 (preferir) el mussol.
 c) La gallina _____ (posar) ous; nosaltres _____ (menjar)
 truita els diumenges.
 d) Les formigues _____ (caminar) en fila; la serp _____
 (ser) llarga i _____ (no tindre) potes.
 e) A l'hivern el riu _____ (estar) fred i hi _____ (haver)
 poques oronetes.
 f) El cocodril _____ (viure) prop de l'aigua i les tortugues
 _____ (caminar) a poc a poc.
 g) Tu _____ (tindre) un gat i jo _____ (tindre) dos gossos.
 h) Els pingüins _____ (no volar), però _____ (nadar) molt
 bé.
 i) La meua mare _____ (mirar) una papallona i mon pare
 _____ (fer) una foto.

12. Escriu 4 oracions amb una au, un insecte, un peix i un rèptil:

- Au:
- Insecte:
- Rèptil:
- Peix:

1.5. Els mamífers

Els **mamífers** naixen del ventre de la seua mare. Quan són nadons, **mamen** llet del pit de la mare. Tenen el cos cobert de **pèl**.

A més de nàixer del ventre de la mare, els mamífers:

- Respiren per pulmons.
- Són animals de sang calenta (la temperatura del seu cos no canvia molt).
- Cuiden les seues cries quan naixen.
- Poden viure a terra, a l'aigua o als arbres.
- La majoria tenen quatre potes, encara que alguns en tenen dues (les persones) o cap (les balenes).
- No ponen ous (excepte alguns casos especials com l'ornitorrinc).
- Poden córrer, caminar, nadar o volar (com els ratpenats).

Exercicis de comprensió

A. Digues si és V (vertader) o F (fals):

Els mamífers naixen dels ous. ____

Els mamífers respiren per pulmons. ____

Quan són nadons, mamen llet de la mare. ____

Tots els mamífers tenen quatre potes. ____

Els mamífers són animals de sang calenta. ____

B. Completa les frase amb aquestes paraules: pulmons – pèl – sang calenta – llet – ventre.

Els mamífers naixen del _____ de la mare.

Quan són nadons, mamen _____.

Tenen el cos cobert de _____.

Respiren per _____.

Són animals de _____.

C. Escriu 3 o 4 frases sobre un mamífer que conegues. Pots dir com és, on viu i com es mou.

13. Relaciona:

Estruç	
Gat	au
Sardina	
Oreneta	mamífer
Serp	peix
Papallona	
Tauró	rèptil
Pingüí	
Tortuga	insecte
Lleó	
Mosquit	

14. Hi ha animals que, en valencià, sempre es relacionen amb un adjectiu o característica. Relaciona l'animal amb la característica:

banyat com un...	peix
prim com una...	burro
fort com un...	bou
xarrador com una...	rata
despullat com un...	gos
estalviador com una...	ostra
malfaener com un...	cotorra
avorrit com una...	conill
nadar com un...	formiga
pobre com una...	poll
treballa com un...	anguila

Este matí ha plogut molt i m'he banyat com un _____.

El meu germà ha fet dieta i s'ha quedat prim com una _____.
 Joan practica crossfit, està fort com un _____.
 En la primera cita estava nerviós però vaig xarrar com una _____.
 M'agada anar a la platja nudista i anar despullat com un _____.
 El meu cosí s'ho aguarda tot i estalvia com una _____.
 Està tot el dia tirat al sofà com un _____.
 Jaume ve a classe tots els dies però s'avorreix com una _____.
 Des de xicotet va a classes de natació, nada com un _____.
 Ara és ric però fa uns anys era pobre com una _____.
 Està preparant-se les oposicions i treballa com un _____.

15. Col·loca davant de cada nom l'article indefinit *un* o *una*.

_____ tortuga, _____ cavall, _____ mosquit, _____ gos, _____ gata, _____ rata,
 _____ elefant, _____ zebra, _____ peix, _____ pingüí, _____ conill, _____ ànec,
 _____ gallina, _____ corder, _____ mosca, _____ estruç, _____ camell, _____ os

16. Escriu l'animal que correspon a cada so. Després completa amb el present d'indicatiu:

- a) «Bub-bub» → _____ El gall _____.
 b) «Piu-piu» → _____ La vaca _____.
 c) «Oinc-oinc» → _____ El gos _____.
 d) «Meuu, meuu» → _____ El porc _____.
 e) «Quic-quiri-quic» → _____ El gat _____.
 f) «Muuu, muuu» → _____ El pardal _____.

17. Escriu cada paraula al grup correcte:

Llista: lleó, papallona, gallina, cavall, cocodril, oroneta, elefant, mosca, sardina, ós, sargantana, corder, abella, camell, goril·la, gall, pingüí, vaca, truita, formiga, serp, zebra, tauró, tigre, cigonya, conill, tortuga, porc, mussol, tonyina, hipopòtam, gavina, rata, estruç, salmó, gat, escarabat, gos, boca, potes, plomes, brànquies, bec, aleta, cap, escates, antenes, cua, ala, ull, ales.

MAMÍFERS	RÈPTILS	AUS
INSECTES	PEIXOS	PARTS DEL COS

18. Instruccions. Escriu el plural (o el singular si ja està en plural):

- a) gos → _____ b) vaca → _____ c) zebra → _____ d) ós → _____
 e) lleó → _____ f) tortuga → _____ g) serp → _____ h) àguila → _____
 i) oroneta → _____ j) mosca → _____ k) papallona → _____ l) sardina → _____
 m) tauró → _____ n) lluç → _____ o) brànquia → _____ p) aleta → _____
 q) antena → _____ r) pota → _____ s) ploma → _____ t) cocodril → _____

19. Sent l'àudio i contesta (Mòdul 3 Tema 01 Audio 01):

1. A quina hora parlen del cocodril? A) 10:00 B) 10:30 C) 12:30
2. Quines aus veuen? A) gavines, cigonya i mussol B) gavines i oronetes
C) pingüins i estruços
3. Quan veuen l'aquari? A) 10:30 B) 11:15 C) 12:30
4. Quins insectes apareixen? A) abelles i papallones B) mosquits i
mosques C) àguiles i escarabats
5. Amb qui miren les fotos diumenge? A) amb l'àvia i el pare B) amb el
germà i la mare C) amb el professor

20. Joc de rols (A/B) — “Parc d'Animals”

- **A (visitant):** pregunta **horaris, preus, millor estació i part del dia**; demana on veure **elefants, lleons, serps, àguiles, sardines, papallones**.
- **B (informador/a):** respon en **present**, recomana franges, explica normes (“no tocar, no donar menjar”), i dona **quantitats** orientatives per a la **família**.

2. Gramàtica (repàs Mòdul I i II).

2.1. El Gènere

Formació del gènere	Exemples
a) Generalment, s'afegeix una -a per a formar el femení.	<i>fill, filla; xic, xica; verd, verda:</i>
	<i>llop, lloba; cap, cabut; nebot, neboda; groc, groga; gos, gossa; os, ossa; serf, serva; tranquil, tranquil·la;</i>
b) Els acabats en -e, -o i -u àtones solen canviar aquestes vocals per -a.	<i>monjo, monja; mestre, mestra;</i>

c) Els masculins acabats en vocal tònica fan el femení amb la introducció d'una <i>-n-</i> davant la desinència.	<i>cosí, cosina; germà, germana; veí, veïna;</i>
d) Alguns noms femenins tenen terminacions pròpies (<i>-òloga, -essa, -iu</i>).	<i>actor, actriu, psicòleg, psicòloga; alcalde, alcaldessa</i>
e) Hi ha masculins i femenins que tenen arrel diferent.	<i>home, dona; gendre, nora; gall, gallina; oncle, tia;</i>

21. Canvia el gènere dels substantius següents:

<i>lloba</i>		<i>nebot</i>		<i>germana</i>		<i>heroi</i>	
<i>grogà</i>		<i>gos</i>		<i>cosí</i>		<i>psicòleg</i>	
<i>gendre</i>		<i>actriu</i>		<i>gall</i>		<i>alcalde</i>	
<i>serva</i>		<i>monja</i>		<i>xica</i>		<i>tranquil</i>	
<i>reina</i>		<i>tia</i>		<i>dona</i>		<i>mestra</i>	
<i>Fill</i>		<i>veí</i>		<i>verd</i>		<i>os</i>	

22. Escriu la forma femenina dels noms següents.

L'alcalde		L'artesà		El sacerdot	
L'abat		El baró		El cobrador	
El sastre		El comte		L'assassí	
El diable		El duc		El guardià	
L'alacantí		El bacó		El germà	
El xic		El net		El cosí	
El campió		El ric		El professor	
El forner		El gat		L'estudiant	

23. Escriu el femení dels noms següents i, en acabant, agrupa'ls segons la manera com s'han format.

Gos		bou		baró		lleó		gall	
alcalde		assistent		home		nebot		actor	
infermer		mallorquí		oncle		germà		fadrí	
cavall		secretari		déu		alumne		sastre	

AFIGEN UNA -A	CANVIEN -E,-O PER -A	AFIGEN -NA	TERMINACIONS ESPECIALS: ESSA, -IU, -INA	FORMES DIFERENTS

24. Qualifica aquests noms fent servir el mateix adjectiu subratllat a la primera columna:

raïm dolç	pera	pastissos	ensaïmades
palau alt	fortificació	edificis	cases
forat enorme	plaça	ponts	ulleres
lloc tranquil	habitació	moments	estances
acte solemne	resposta	encontres	paraules

2.2. El Nombre: singular i plural

Formació del nombre	Exemples
a) Generalment, el plural es forma afegim al singular una -s.	<i>Port, ports; home, homes;</i>
b) Els acabats en -a àtona canvien aquesta -a en -es.	<i>filla, filles; dona, dones;</i>
	<i>amic, amiga; pasqua, pasqües; plaça, places; puça, puces aigua, aigües; pluja, pluges;</i>
c) La majoria de les formes acabades en vocal tònica afegeixen -ns.	<i>cosí, cosins, cosines; germà, germans, germanes;</i>
d) Els acabats en vocal tònica seguida de -s afegeixen -os. També afegeixen -os els acabats en: -ç -x, -ix, -tx, -sc, -st -xt i -ig.	<i>gos, gossos; dolç, dolços; pas, passos; braç, braços; sufix, sufixos; coix, coixos; despatx, despatxos; disc, discos; gust, gustos; text, textos; desig, desitjos;</i>
e) Alguns substantius acabats en -s són invariables.	<i>el dilluns, els dilluns; el llapis, els llapis;</i>

25. Escriu la forma del plural dels noms següents.

La rosa L'oca
 La fulla La finestra
 La taula La groga
 La casa La plaça
 El pa El carbó
 El volcà El fre
 El pi El camió
 El cosí El bé

26. Escriu el plural dels noms següents i, en acabant, agrupa'ls segons la manera com s'han format.

xic		dia		raó		peix		text	
plaça		anglés		egua		platja		taca	
avís		despatx		cotxe		interés		gust	
llaç		valencià		tros		desig		cranc	

AFIGEN UNA -S	CANVIEN -A PER -ES	AFIGEN -NS	AFIGEN -OS	AFIGEN -OS o -S

2.3. Els possessius

Indiquen possessió o propietat, pertinença, especificació i relació d'algú o d'alguna cosa respecte del nom que determinen. Tenen variació de gènere i de nombre.

	SINGULAR		PLURAL	
	masculí	femení	masculí	femení
1a pers. sing.	el meu	la meua	els meus	les meues
2a pers. sing.	el teu	la teua	els teus	les teues
3a pers. sing.	el seu	la seua	els seus	les seues
1a pers. pl.	el nostre	la nostra	els nostres	les nostres
2a pers. pl.	el vostre	la vostra	els vostres	les vostres
3a pers. pl.	el seu	la seua	els seus	les seues

Els possessius poden usar-se davant del nom (avantposats) o darrere del nom (postposats) al qual determinen. Quan van davant del nom, han d'anar acompanyats de l'article determinat: *el meu ordinador*, *la teua companya*, *els teus llibres*, etc.

27. Completa les frases amb el possessiu adequat: el meu / la meua / els meus / les meues / el teu / la teua / els teus / les teues / el seu / la seua / els seus / les seues / el nostre / la nostra / els nostres / les nostres / el vostre / la vostra / els vostres / les vostres.

a) El gos juga amb _____ pilota. (jo)

- b) La papallona ha obert _____ ales. (ella)
 c) On són _____ peixos? No els veig a l'aquari. (nosaltres)
 d) _____ cavall és molt més alt que el meu. (tu)
 e) Els xiquets abracen _____ gat abans d'anar a dormir. (ells)
 f) Hem rentat _____ potes perquè estaven brutes. (nosaltres)
 g) M'agrada molt _____ cigonyes, sempre tornen a la primavera. (vosaltres)
 h) El lleó caça amb _____ família al desert. (ell)
 i) _____ sargantana s'amaga darrere la pedra. (jo)
 j) On són _____ ulls de peluix del teu ós? (tu)

2.4. Present d'Indicatiu verbs regulars i irregulars

Els verbs **regulars** es conjuguen seguint el següent model:

Present d'indicatiu			
CANTAR	PERDRE	SERVIR	DORMIR
(jo) cant -e	perd -Ø	serv-isc	dorm -Ø
(tu) -es	-s	-eixes	-s
(ell) -a	-Ø	-eix	-Ø
(nos.) -em	-em	-im	-im
(vos.) -eu	-eu	-iu	-iu
(ells) -en	-en	-eixen	-en

Exemple de verbs regulars:

Present d'indicatiu			
Vestir	Llevar	Portar	Dur
Jo vestisc / vist	lleve	porte	duc
Tu vestixes / vistes	lleves	portes	dues
Ell vestix / vist	lleve	porta	du
Nosaltres vestim	llevem	portem	duem
Vosaltres vestiu	lleveu	porteu	dueu
Els vesteixen / visten	lleven	porten	duen

27. Completeu els buits següents amb les formes verbals corresponents:

- a) Joana _____ (PORTAR) una camisa blava i verda molt cridanera.
 b) Els meus pares _____ (VESTIR) sempre de manera molt elegant.
 c) Jo sempre em _____ (VESTIR) molt ràpidament perquè sempre m'alce tard.
 d) El teu germà _____ (DUR) un pentinat que m'agrada! On s'ha tallat el cabell?
 e) Júlia, Pere i jo _____ (PORTAR) ara la beguda a la festa.
 f) Els cuiners sempre _____ (DUR) un barret per motius d'higiene.
 g) Nosaltres tres sempre _____ (VESTIR) de manera alegre i acolorida.

- h) La secretària _____ (PORTAR) un abric foradat perquè es va enganxar amb el mànec de la porta.
 i) Jo sempre _____ (DUR) en la bossa de mà un paquet de mocadors.
 j) Qui _____ (PORTAR) aquesta colònia tan agradable?
 k) Vosaltres us _____ (VESTIR) de pallsos tots els anys?

Tot seguit tenim alguns verbs **irregulars** (és a dir, verbs que no segueixen la norma de conjugació regular):

Creure	Voler	Viure	Saber	Traure	Eixir	Llegir
crec	vull	visc	sé	trac	isc	llig/llegisc
creus	vols	vius	saps	traus	ixes	lliges/llegeixes
creu	vol	viu	sap	trau	ix	llig/llegeix
creiem	volem	vivim	sabem	traiem	eixim	llegim
creieu	voleu	viviu	sabeu	traieu	eixiu	llegiu
creuen	volen	viuen	saben	trauen	ixen	llegen/llegeixen

28. Poseu en present d'indicatiu els verbs que hi ha entre parèntesis:

- a) Maria no _____ (PERMETRE) que li _____ (CRIDAR) ningú.
 b) Tu no _____ (TÉMER) l'hivern, però jo de seguida _____ (EMMALALTIR).
 c) El meu fill _____ (CREURE) que el Pare Noel _____ (EXISTIR).
 d) Vosaltres _____ (LLEGIR) cada nit durant mitja hora.
 e) Jo _____ (DORMIR) vuit hores al dia.
 f) Ells _____ (PATIR) per qualsevol cosa.
 g) Jo _____ (CREURE) en la teua paraula i ells també _____ (CREURE) el que dius.
 h) Nosaltres no _____ (ESCURAR) mai perquè no ens agrada gens.
 i) Nosaltres _____ (FUGIR) de casa tots els estiu.
 j) Pere i Jordi _____ (SEGUIR) les normes al peu de la lletra.
 k) Quan el meu veí _____ (ALÇAR-SE) matí, _____ (ANAR) a comprar xurros.
 l) La meua dona _____ (COMENÇAR) a treballar avui.
 m) Pep i jo _____ (CAMINAR) molt cada dia després _____ (DESCANSAR).
 n) Els meus amics _____ (AVORRIR-SE) molt si es _____ (QUEDAR) a casa.
 o) Joan i tu us _____ (APUNTAR) a un bombardeig.
 p) Empar i tu us _____ (DUTXAR) junts.
 q) Jo _____ (TRAURE) el gos a passejar cada nit.
 r) Tu no _____ (SABER) res. per tant calla d'una vegada.
 s) Jo _____ (VIURE) molt lluny del centre de la ciutat i per això _____ (AGAFAR) el tramvia.
 t) Jo no _____ (EIXIR) mai de festa amb els teus amics perquè són uns destrellats.

Tots els verbs de la 1a conjugació són regulars, excepte **anar**: jo vaig, tu vas, ell/a va, nosaltres anem, vosaltres aneu, ells/es van i **estar**: jo estic, tu estàs, ell/a està, nosaltres estem, vosaltres esteu, ells/es estan:

29. Completeu les frases següents amb les formes verbals adients, seguint el model que us oferim. Fixeu-vos ens els canvis ortogràfics.

Exemple: *Per què **busqueu** (vosaltres, BUSCAR) el llibre? El tinc ací.*

- 1 Em sembla que els albercocs ja _____ (COMENÇAR) a estar bons.
- 2 Carla i jo _____ (PASSEJAR) totes les vesprades.
- 3 Nosaltres sempre _____ (MENJAR) la fruita abans de dinar.
- 4 Tots els rèptils _____ (ARROSSEGAR-SE) per terra.
- 5 Els meus professors _____ (PARLAR) molt fluixet. M'agrada més com _____ (PARLAR) el teu.
- 6 Si _____ (tu, BUSCAR) problemes, els trobaràs.
- 7 No em crides, per favor. Jo no t' _____ (ALÇAR) mai la veu.
- 8 Tants xiquets parlant alhora em _____ (MAREJAR).
- 9 No sé si ma mare _____ (TORNAR) hui o demà.
- 10 Si es _____ (POSAR) malalta, cobrarà una indemnització.
- 11 Us _____ (EQUIVOCAR) amb ell. En realitat és molt intel·ligent.
- 12 Joan, s' _____ (EXPLICAR) com un llibre obert.

29B. Canvia la persona de l'oració i escriu de nou el verb en present.

Exemple: Jo estudie valencià cada dia. → Nosaltres estudiem valencià cada dia.

- a) Tu treballes prop de casa. → Vosaltres _____.
- b) La meua germana dorm fins a les huit. → Jo _____.
- c) Nosaltres servim el sopar a les nou. → Ell _____.
- d) Jo perd el tren moltes vegades. → Ells _____.
- e) Pere va al gimnàs després de treballar. → Nosaltres _____.
- f) Vosaltres teniu una casa amb jardí. → Tu _____.
- g) Jo faig la compra els divendres. → Ella _____.
- h) Tu dius moltes coses interessants. → Vosaltres _____.
- i) Els meus amics poden quedar esta vesprada. → Jo _____.
- j) Nosaltres veiem els avis tots els diumenges. → Marta _____.

29C. Completa els diàlegs amb la forma correcta d'un verb del requadre.

veure – tindre – anar – poder – estar – fer – dormir – dir – perdre – servir

a) —Què _____ vosaltres des de la finestra?
— _____ el parc i la plaça.	f) —A quina hora _____ els teus pares?
—Normalment _____ unes huit hores cada nit.
b) —On _____ la teua germana cada matí?
— _____ a treballar amb autobús.	g) —Per què sempre _____ l'autobús?
—Perquè isc de casa massa tard.
c) —Quants anys _____ el teu fill?
— _____ vint anys.	h) —Què _____ el professor sobre l'examen?
— _____ que serà la setmana que ve.
d) — _____ ajudar-me amb aquest exercici?
—Sí, ara _____.	i) —On _____ ara els teus amics?
— _____ al restaurant del centre.
e) —Què _____ els dissabtes de vesprada?
—Normalment _____ esport amb els amics.	j) —Què _____ la cambrera als clients?
—Els _____ el café i les postres.

3. Comprensió Oral

30. Escolta la megafonia següent i digues si els enunciats són vertaders (V) o falsos (F). Després contesta les preguntes de comprensió.

(Exercici 1 de l'examen d'A2 de novembre de 2017: <https://jqcv.gva.es/va/nivell-a2>)

	V	F
1. El missatge pertany a la megafonia d'una estació d'autobusos.		
2. Les incidències en el servei són a causa d'una vaga del personal.		
3. Els trens cap a Gandia i Castelló circulen amb més d'una hora de retard.		
4. Ara mateix, els trens cap a Moixent no circulen.		
5. En pujar a l'autobús, cal mostrar el bitllet de tren al conductor		

1. On es troben els passatgers quan reben aquest avís?

- A) A l'estació de Castelló
- B) A l'estació València Nord
- C) A l'estació València Sant Isidre
- D) A l'estació de Moixent
- E) Dins del tren

2. Quina és la causa de les incidències en el servei de trens?

- A) Una avaria tècnica
- B) Una vaga de treballadors
- C) La pluja i el vent
- D) Un problema de senyalització
- E) Un festival local

3. Quin retard tenen els trens de la línia 6 cap a Castelló?

- A) 15 minuts
- B) 1 hora
- C) 30 minuts aproximadament
- D) No tenen retard
- E) No circulen avui

4. Quina línia ha interromput totalment el seu servei?

- A) La línia 1 cap a Gandia
- B) La línia 2 cap a Moixent i l'Alcúdia de Crespins
- C) La línia 3 cap a Caudiel
- D) La línia 4 cap a Xirivella
- E) La línia 6 cap a Castelló

5. Com poden els passatgers viatjar entre València Nord i València Sant Isidre?

- A) Amb un servei d'autobusos especial i gratuït
- B) Amb un servei de taxis subvencionat
- C) Caminant durant 10 minuts
- D) Agafant un tren de la línia 2
- E) No hi ha cap manera de fer aquest trajecte

6. On ixen els autobusos especials cap a València Sant Isidre?

- A) Des de l'andana 5 de l'estació
- B) Des de la part posterior de l'estació
- C) Des del centre de la ciutat
- D) Des de l'entrada principal de l'estació
- E) Des del carrer adjacent

7. Quina condició han de complir els passatgers per pujar a l'autobús especial?

- A) Mostrar un bitllet de tren vàlid
- B) Pagar un suplement de 2 euros
- C) Registrar-se a l'oficina d'informació
- D) Mostrar un document d'identitat
- E) Portar equipatge de mà

8. Quina línia de trens funciona amb normalitat?

- A) La línia 1 cap a Gandia
- B) La línia 2 cap a Moixent
- C) La línia 3 cap a Caudiel
- D) La línia 4 cap a Xirivella
- E) La línia 6 cap a Castelló

9. On poden els passatgers trobar més informació sobre les incidències?

- A) Només al web de l'empresa ferroviària
- B) Només a les màquines expenedores de bitllets
- C) A dos estands d'informació dins l'estació
- D) No hi ha informació disponible
- E) Només preguntant als revisors del tren

10. Quin missatge final dona l'anunci?

- A) Que es retornen els diners dels bitllets
- B) Que no hi haurà més trens en tot el dia
- C) Que el personal estarà disponible per a ajudar els passatgers
- D) Que tots els serveis de tren estan suspesos
- E) Que es recomana no viatjar avui

4. Comprensió Escrita

El Sirio: el Titanic dels pobres

El 4 d'agost de 1906, el vapor italià Sirio navegava pel Mediterrani camí de Sud-amèrica. Havia eixit de Gènova i transportava centenars de passatgers, la majoria emigrants europeus que buscaven una vida millor a països com l'Argentina o el Brasil. Molts viatjaven amb les seues famílies i amb totes les possessions que havien pogut portar.

Quan el vaixell passava prop de Cabo de Palos, es va aproximar massa a una zona perillosa coneguda com el *Bajo de Fuera*, formada per roques amagades molt prop de la superfície. El Sirio va xocar violentament contra elles i quedà atrapat. La part posterior començà a inundar-se i el pànic es va estendre ràpidament entre els passatgers.

La situació era especialment greu perquè no hi hagué una evacuació ordenada. Moltes persones intentaren arribar als bots salvavides al mateix temps, altres quedaren atrapades dins del vaixell i algunes es llançaren directament a la mar. Les xifres exactes de morts encara hui són discutides, ja que no tots els passatgers figuraven en les llistes oficials, però es calcula que centenars de persones perderen la vida.

Quan els pescadors de Cabo de Palos s'adonaren del que estava passant, van eixir ràpidament amb les seues embarcacions per ajudar els nàufrags. Aquells xicotets vaixells de pesca no estaven preparats per a una operació de rescat tan gran, però els pescadors s'acostaren al Sirio una vegada i una altra per arreplegar persones de l'aigua i de la coberta. Entre ells destacà Vicente Buigues, patró del *Joven Miguel*, una de les embarcacions que salvà centenars de vides.

Molts supervivents van ser traslladats posteriorment a Cartagena, on reberen allotjament i assistència. Alguns decidiren tornar als seus llocs d'origen, mentre que altres continuaren el viatge cap a Amèrica en altres vaixells. Per a molts d'ells, el somni d'una nova vida havia començat amb una experiència que mai oblidarien.

El naufragi del Sirio es convertí en una de les grans tragèdies marítimes de la costa mediterrània espanyola. Amb el temps ha rebut el sobrenom de "Titanic dels pobres", perquè la majoria dels seus passatgers eren emigrants humils que viatjaven buscant un futur millor.

Però la història del Sirio també recorda una altra cosa: mentre un gran vaixell i la seua organització van fallar en el moment més crític, un grup de pescadors amb embarcacions molt més modestes aconseguí salvar centenars de persones. Per això, més d'un segle després, el naufragi continua sent recordat tant com una gran tragèdia com una història de solidaritat.

31 Contesta les preguntes de comprensió:

1. Per què molts passatgers del Sirio viatjaven cap a Sud-amèrica?

- a) Perquè volien fer turisme.
- b) Perquè buscaven millors oportunitats de vida.
- c) Perquè treballaven en la tripulació.
- d) Perquè fugien d'una guerra.
- e) Perquè anaven a estudiar.

2. Què es pot deduir del fet que alguns passatgers no aparegueren en les llistes oficials?

- a) Que tots els viatgers tenien bitllet de primera classe.
- b) Que és difícil saber amb total precisió quantes persones hi havia a bord.
- c) Que el vaixell transportava només mercaderies.
- d) Que els passatgers havien embarcat en Cartagena.
- e) Que el naufragi no va causar moltes víctimes.

3. Per què el xoc contra el Bajo de Fuera va ser tan greu?

- a) Perquè era una zona de roques poc visibles i perilloses.
- b) Perquè hi havia una tempesta molt forta.
- c) Perquè el vaixell no tenia motor.
- d) Perquè el capità havia abandonat el vaixell abans.
- e) Perquè els pescadors bloquejaven el pas.

4. Quina conseqüència va tindre la falta d'una evacuació organitzada?

- a) Que tots els passatgers pogueren eixir amb calma.
- b) Que augmentara la confusió i el risc per als passatgers.
- c) Que els pescadors arribaren més tard.
- d) Que el vaixell poguera continuar navegant.
- e) Que només es perderen objectes materials.

5. Què demostra l'actuació dels pescadors de Cabo de Palos?

- a) Que només els grans vaixells poden fer rescats.
- b) Que persones amb pocs recursos poden ser decisives en una emergència.
- c) Que els pescadors coneixien tots els passatgers.
- d) Que el naufragi havia sigut planificat.
- e) Que les autoritats els obligaren a participar.

6. Per què Vicente Buigues és recordat especialment en esta història?

- a) Perquè era el propietari del Sirio.
- b) Perquè la seua embarcació participà activament en el salvament de moltes persones.
- c) Perquè va provocar accidentalment el naufragi.
- d) Perquè era el capità italià del vaixell.
- e) Perquè va escriure el primer llibre sobre l'accident.

7. Què es pot deduir del fet que alguns supervivents continuaren després el viatge a Amèrica?

- a) Que el naufragi no havia sigut important.
- b) Que, malgrat l'experiència traumàtica, alguns mantingueren el seu projecte d'emigrar.
- c) Que tots volien tornar immediatament a Europa.
- d) Que Amèrica estava molt prop de Cabo de Palos.
- e) Que el Sirio va ser reparat ràpidament.

8. Per què el sobrenom de "Titanic dels pobres" resulta adequat?

- a) Perquè el Sirio era idèntic al Titanic.
- b) Perquè combina una gran tragèdia marítima amb passatgers majoritàriament humils.
- c) Perquè els dos vaixells navegaven pel mateix lloc.
- d) Perquè el Sirio era més gran que el Titanic.
- e) Perquè tots els passatgers eren britànics.

9. Quin contrast destaca especialment al final del text?

- a) Entre els passatgers europeus i americans.
- b) Entre la fragilitat de les barques de pesca i l'eficàcia de la seua ajuda davant del fracàs del gran vaixell.
- c) Entre Cartagena i Cabo de Palos.
- d) Entre el dia i la nit.
- e) Entre els mariners italians i francesos.

10. Quina idea resumeix millor el text?

- a) Un viatge d'emigrants acabà en tragèdia, però també mostrà una gran solidaritat.
- b) Un vaixell comercial va arribar sense problemes a Amèrica.
- c) Un grup de pescadors va provocar un accident marítim.
- d) Una tempesta destruï totes les embarcacions de Cabo de Palos.
- e) Un transatlàntic va ser abandonat abans d'eixir del port.

5. Expressió escrita

32. Tria una d'aquestes opcions i fes una redacció de 120-140 paraules. La redacció ha de contindre: dos possessius, dos números i dos verbs en present. Subratlla aquests elements i posa dos barres quan portes cent vint paraules. Tria una d'aquestes opcions:

- Tens una cita amb el teu cosí aquesta vesprada, però no et trobes bé i no podràs veure'l. Escriu-li un correu electrònic per a disculpar-te, explicar-li què et passa i proposar-li quedar un altre dia.
- La família: Quins avantatges té pertànyer a una família nombrosa? I quins desavantatges? Tens una relació propera amb els teus oncles i cosins? Et reuneixes molt sovint amb la família? Eres una persona familiar? En quins moments de la teua vida necessites més la família? Quines coses t'agrada fer amb la família? Prefereixes passar temps amb els teus amics o la teua família? Coneixes el teu arbre genealògic? T'agradaria conèixer-lo?

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal black lines across its entire width, providing a template for handwriting practice or general note-taking. The margins are consistent on all sides.

6. Expressió Oral

(Exercici 7 i 8 de l'examen d'A2 de maig de 2017: <https://jqcv.gva.es/va/nivell-a2>)

L'aspirant ha de llegir les preguntes sobre el tema i preparar les respostes. Les respostes no han de ser monosil·làbiques. L'avaluador o avaluadora pot fer totes les preguntes o només algunes.

33. Monòleg: Prepara les respostes sobre els temes següents:

Tria una d'aquestes opcions i parla durant 3-4 minuts:

A. Animals

- Quin animal has triat i per què?
- On el vas conèixer per primera vegada (zoo, pel·li, llibre, casa...)?
- Com és físicament? (grandària, color, cua, potes, ales, bec, escates...)
- És mascle o femella? Hi ha diferència (lleó/lleona, gat/gata)?
- Què menja? On viu (selva, granja, mar, ciutat...)?
- Quan està actiu (de dia/de nit)? Com es mou (nada/vola/corre)?
- Fa algun so típic? És perillós o tranquil?
- Per què t'agrada més que altres animals?
- Quina cosa nova has après d'aquest animal?
- Què menja cada dia? A quina hora?
- On dorm i on juga? Quins objectes té (corretja, joguets, aquari...)?
- Què t'agrada i què no t'agrada de cuidar-la?

B. La faena

- Quina és la teua ocupació actual? Quines has tingut anteriorment?
- Per què has triat aquesta ocupació o aquesta línia d'estudis?
- En la infància, quina professió pensaves que tindries?
- T'agradaria canviar de faena? Per què?
- On penses que treballaràs d'ací a deu anys?

B. L'Alcohol

- Consumeixes alcohol habitualment?
- Has patit mai de ressaca?
- Quines són les teues begudes alcohòliques preferides?
- A quina edat vas començar a beure?
- Per què beus?
- Coneixes moltes persones abstèmies?
- Quina creus que hauria de ser l'edat per poder consumir alcohol?
- Considereu que l'alcohol és una droga?

34. Trieu un d'aquests diàlegs i parleu entre 3-4 minuts:

Al refugi d'animals (adopció)

Rols: A: Voluntari/ària del refugi. B: Persona que vol adoptar

Objectiu: Triar un animal adequat segons la situació de B.

Passos:

A presenta 3 animals (p. ex.: un gos tranquil, una gata juganera, dos conills menuts). B explica la seua vida (pis menut, xiquets, moltes hores fora, etc.). A i B fan preguntes i comparen opcions. Decideixen quin animal adopta B i per què.

Banc de llenguatge:

M'agrada / M'agraden...; Preferisc...; Té/tenen... (potes, cua, plomes). És/No és perillós/sa, és tranquil/la, és gran/menut/menuda. Un gos / una gata / dos conills / tres tortugues. Vocabulari clau: gos, gat/a, conill, tortuga, sargantana, serp, ocells (àguila, gavina), peixos (sardina), granja (gallina, porc, vaca).

2) A la clínica veterinària

Rols: A: Veterinari/ària. B: Propietari/ària d'un animal

Objectiu: Descriure símptomes i rebre recomanacions. Temps: 1' preparar + 6' consulta + 1' conclusions

Passos: B descriu el problema (La meua tortuga té la cua roja i no menja). A fa preguntes (alimentació, hàbit, quan, on). A dona instruccions senzilles (canviar menjar, aigua neta, descans). B repeteix el pla i demana el preu/horari.

Banc de llenguatge: Té mal a...; No menja / no beu; Està cansada/activa.

Quantes hores? Quan va començar? Pose aigua neta / compra menjar / torna demà. La meua gata / el meu gos / els meus pollets

Vocabulari clau: cap, ulls, bec, potes, ales, cua, escates; tortuga, sargantana, gat, gos, gallina, pollet.

3) Visita al zoo / parc safari

Rols:A: Guia del parc. B: Visitant

Objectiu: Planificar una ruta i parlar de diferències entre animals. Temps: 1' planificació + 6' diàleg + 1' ruta final

Passos: B diu què vol vore (ex.: lleons i elefants). A proposa ordre i dona indicacions (davant, darrere, a la dreta...). Comparen animals (El tigre és més gran que el guepard). Acorden 5 animals i l'horari.

Banc de llenguatge: Hi ha...? On està...? Davant/Darrere/AI costat/Dalt/Baix. Té plomes / té escates / és mamífer / és rèptil. Més... que / tan... com

Vocabulari clau: lleó, tigre, zebra, elefant, hipopòtam, goril·la, ós, camell; parts del cos.

7. El Valencià de la Vega Baixa: Quino el Salaret – Capítol 7

RESUM DELS CAPÍTOLS ANTERIORS

1

Any 1475. A la Punta del Salaret, on hui hi ha Torrevella, Quino vivia amb la seua família i ajuda en les salines

2

Guarda-la bé.

L'avi de Quino li donà una pedra de sal misteriosa i li digué que la guardara bé.

3

Hi ha una història que has de conèixer.

Diuen que hi ha dies en què la mar, la sal i la bòria es confonen...

...i que el temps perd el camí.

4

Aleshores va passar una cosa extraordinària: la bòria ho va cobrir tot, la pedra es va il·luminar, va esclatar un llamp i, de sobte.....

5

Quino es va despertar al mateix lloc, però 552 anys després, en 2027. Tot havia canviat: havien desaparegut les salines i els barracons de pescadors, i havien aparegut edificis enormes i carros sense cavalls.

6

La gent ja no parlava com ell. Parlava una llengua estranya que Quino no coneixia.

7

Per la mar i la sal! Però si tu parles com jo!

Sí, Quino. Parle valencià i perquè soc de Guardamar. Tranquil.

Va conèixer Toni Pàmies, un xic de Torrevella que parlava aquella llengua estranya, i Maria Bernabeu, una xica de Guardamar que sí que parlava valencià.

8

No patisques, t'ajudarem a buscar la pedra de sal.

Y así podrás volver a tu época

Quino els va explicar que son iaio li havia donat una pedra de sal màgica. Amb ella havia viatjat en el temps i potser podria tornar al seu món. Però, de sobte, s'adonà que l'havia perduda. Maria i Toni es van oferir a ajudar-lo a buscar la pedra.

9

Van anar a la biblioteca per buscar informació sobre la pedra i descobriren una cosa sorprenent: Toni era descendent de Quino.

10

Un hombre que trabaja con animales dice que es cuidador del zoológico o de un parque de animales.

Comencen la búsqueda la pedra de sal, descobreixen que la té el germà de Toni i que li l'ha venut a un cuidador del Centre d'Animals de Lo Blanc.

CAPÍTOL 7

El cuidador dels animals

PÀGINA 1. EL CAMÍ DE LO BLANC

CAPÍTOL 7

El cuidador dels animals

PÀGINA 2. ANIMALS CONEGUTS I PARAULES ANTIGUES

CAPÍTOL 7

El cuidador dels animals

PÀGINA 3. EL CUIDADOR I LA PEDRA

1

Bon dia. Soc Vicent de Crevillent, el cuidador

2

¿Usted compró una piedra de sal brillante en una joyería?

3

Sí, una pedra molt curiosa.

Em va semblar perfecta per decorar la zona dels animals marins.

4

És la meua pedra!

La necessite per tornar a casa.

5

La vaig deixar un moment per ací...

6

PEIXOS DE LA COSTA: LLUÇ, MABRE, ORADA

LLUÇ: Peix blanc, llarg argentat. Viu prop de la costa.

MABRE: Cos allargat i fort. Habita en fons de roca i arena.

ORADA: Platejada i delicada. Molt apreciada en la nostra cuina.

LLUÇ!
Eixe peix el conec.

7

LLUÇ és una paraula valenciana per a un peix molt apreciat.

8

PEIXOS DE LA COSTA: LLUÇ, MABRE, ORADA

MABRE: Cos allargat i fort. Habita en fons de roca i arena.

ORADA: Platejada i delicada. Molt apreciada en la nostra cuina.

I això és un mabre.

Mon pare en pescava de tant en tant.

9

Mabre... eso también lo he oído en Torrevieja.

10

Això és interessant...

Gavina, lluç i mabre: animals i peixos que continuen vius en la llengua.

CAPÍTOL 7 – El cuidador dels animals

PÀGINA 4

1

La pedra estava aquí...

2

Però ara no la veig.

3

No pot ser... Sempre arribem tard.

4

Espereu... La portava damunt quan he eixit a dinar.

5

On ha dinat?

6

A un restaurant del Rabaloch que es un barri d'Oriola. Crec que l'he deixada allí

7

A quin restaurant?

8

Al restaurant "La Bajoca". Segur que el cambrer la va veure

9

Pues vamos a comer que estoy llampando

Estar llampant és una altra expressió valenciana

que usem per a dir que tenim fam

10

Xicon, no m'emboliques. Tambien se investiga mejor con el estómago lleno.

Encara seguim la pista.

FI DEL CAPÍTOL 7

Exercicis Capítol 7 - *El cuidador dels animals*

1. Abans de llegir: recordem els capítols anteriors. Llig la pàgina inicial de resum i respon:

- a) En quin any vivia Quino abans de viatjar en el temps? _____
- b) Què li va donar el seu iaio? _____
- c) Què va passar quan la bòria ho va cobrir tot? _____
- d) En quin any desperta Quino? _____
- e) Qui són Maria i Toni? _____
- f) Què descobreixen a la biblioteca sobre Toni? _____
- g) Qui té ara la pedra de sal, segons el joier? _____
- h) On han d'anar a buscar-la? _____

2. Resumeix el capítol 7 en 5 o 6 línies.

Explica per què Quino, Maria i Toni van al Centre d'Animals de Lo Blanc, qui els ajuda, quines paraules tradicionals apareixen i quina nova pista troben al final.

3. Opinió personal.

Quino diu que el Centre d'Animals és un lloc que entén “un poc”, perquè coneix molts animals del seu temps. Què creus que li resulta familiar? Què li sembla nou o estrany? Explica-ho amb exemples del capítol.

4. Reflexiona sobre aquesta frase:

“El topònim Lo Blanc conserva la memòria del paisatge.”

Què vol dir Maria? Creus que els noms dels llocs poden recordar com era abans un paisatge, encara que ara haja canviat molt?

5. Paraules de la Vega Baixa d'origen valencià.

Busca en el capítol aquestes paraules explica què signifiquen i escriu una oració:

Paraula	Significat	Oració
pujol		
gavina		
lluç		
mabre		
orada		
bajoca		
llampar (estar)		

6. Topònims de la Vega Baixa que apareixen en el capítol.

Topònim	On apareix en el capítol?	Possible significat o origen
Lo Blanc		
Vega Baixa		

Després respon: per què Quino diu que **Lo Blanc** en el seu temps era un terreny nu, sense arbres ni cultius?

7. Cognoms i noms relacionats amb el territori. En aquest capítol apareixen Laura Pujol i Vicent de Crevillent.

- a) Qui és Laura Pujol? _____
- b) Què significa **pujol** segons el capítol? _____
- c) Per què el cognom **Pujol** pot estar relacionat amb el paisatge? _____
- d) Qui és Vicent de Crevillent? _____
- e) Què ens indica l'expressió **de Crevillent** sobre l'origen d'una persona? _____
- f) Coneixes algun cognom que vinga d'un lloc, d'un paisatge o d'un ofici? Escribe-ne un. _____

8. Vertader o fals. Corregeix les frases falses.

- a) El capítol comença amb un resum dels sis capítols anteriors.
- b) El joier va dir que la pedra la tenia un home que treballava amb animals.
- c) Lo Blanc és una partida de la Vega Baixa.
- d) Quino diu que en el seu temps Lo Blanc era una zona plena d'edificis.
- e) Laura Pujol treballa a la recepció del Centre d'Animals.
- f) Maria explica que **pujol** significa una elevació menuda del terreny.
- g) Quino diu que les gavines seguien sempre les barques.
- h) Vicent de Crevillent diu que no ha comprat cap pedra.
- i) La pedra de sal estava decorant la zona dels animals marins.
- j) Al final del capítol, descobreixen que la pedra pot estar al restaurant La Bajoca.

9. Preguntes de comprensió. Respon amb frases completes.

- a) Per què van al Centre d'Animals de Lo Blanc? _____
- b) Què explica Quino sobre el nom **Lo Blanc**? _____
- c) Per què Quino fa amistat amb un ase o ruc? _____
- d) Què els diu Laura Pujol sobre Vicent, el cuidador? _____

e) Quines aus apareixen en el capítol? _____

f) Quins peixos de la costa apareixen al cartell?_____

g) Per què Vicent va comprar la pedra de sal?_____

h) On diu Vicent que pot haver deixat la pedra?_____

10. Imagina que eres Maria i escrius en la teua llibreta una entrada titulada:

Animals, paraules i paisatge

Has d'incloure:

- per què heu anat a Lo Blanc;
- què heu après sobre aquest topònim;
- quines paraules tradicionals han aparegut;
- què ha descobert Quino sobre els animals i els peixos actuals;
- quina nova pista teniu sobre la pedra de sal.

Extensió orientativa: 8-10 línies.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

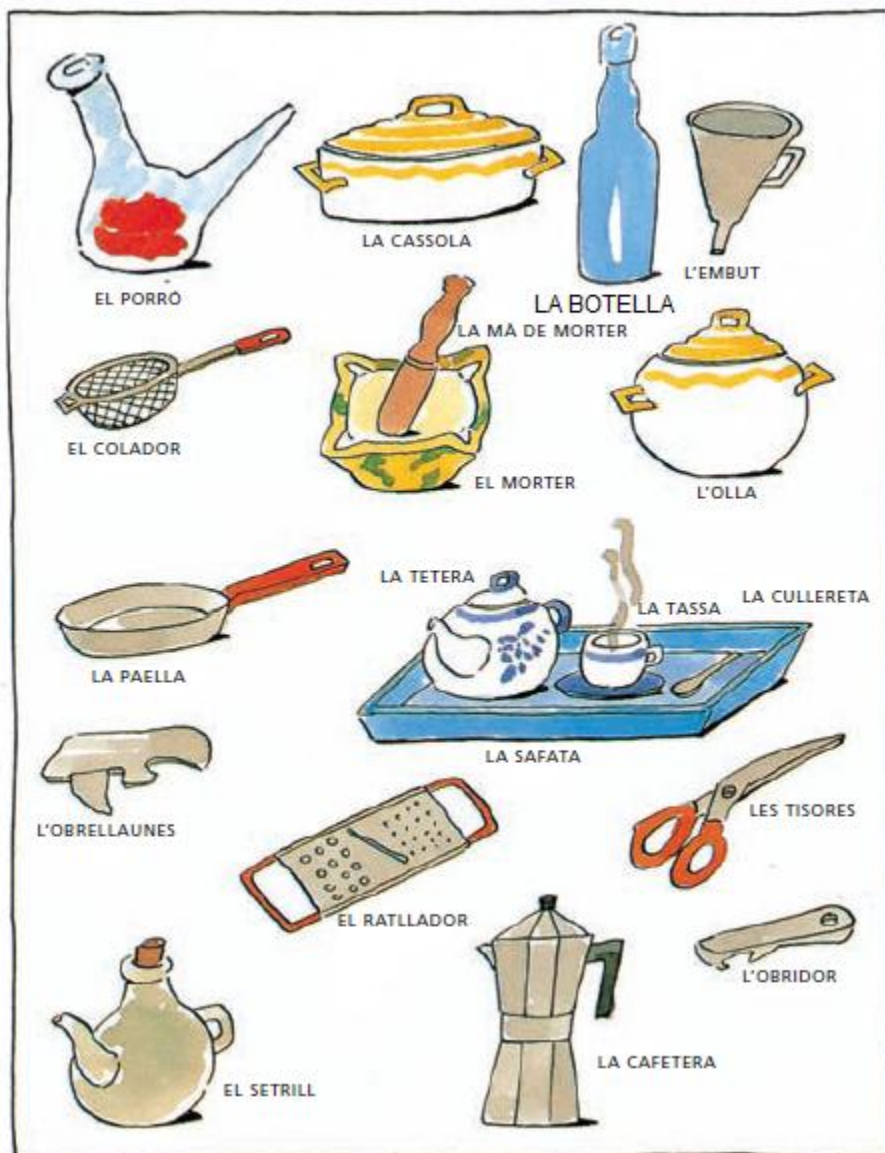
2

Els menjars

Tema 2: Els menjars

1. Vocabulari sobre el menjar

1.1. Utensilis de cuina

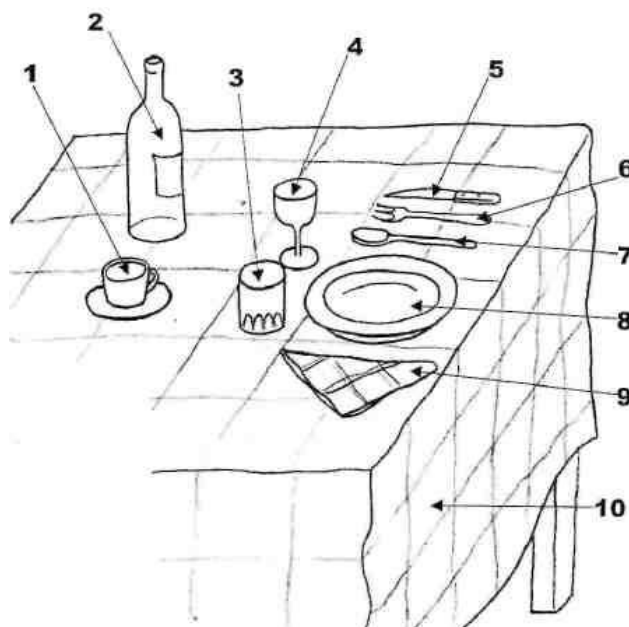
1. Esbrina de quin utensili es refereixen:

- Recipient xicotet, generalment d'obra, de porcellana o de metall, amb una ansa, per a prendre i servir líquids: _____
- Recipient que s'allarga per la part superior per la punta del qual brolla un rajolí de líquid, normalment vi: _____
- Plat gran i pla, que s'utilitza per a portar gots, tasses i altres objectes similars, o per a presentar alguna cosa: _____
- Recipient on es trituren substàncies fragmentades per a polvoritzar-les o reduir-les a pasta: _____
- Obridor de llaudes i pots de conserva: _____

- Recipient de vidre, de metall o d'altre material que serveix per a contindre i abocar el vinagre o l'oli d'amanir: _____
- Instrument constituït per dos làmines tallants amb mànec que s'usa per a tallar el menjar, els cabells, les ungles...: _____
- Utensili amb un tub allargat que es posa en el coll d'una botella, usat per a passar líquids d'un recipient a un altre: _____

2. Posa el número que li correspon a cada utensili de cuina

- ___ EL PLAT
- ___ EL GANIVET
- ___ LES ESTOVALLES
- ___ LA COPA
- ___ LA CULLERA
- ___ EL GOT
- ___ L'AMPOLLA
- ___ LA FORQUILLA
- ___ EL TOVALLÓ
- ___ LA TASSA

3. Quin estri utilitzes per a...

- a) colar l'arròs → _____
- b) tallar el pa → _____
- c) menjar sopa → _____
- d) beure aigua → _____
- e) beure vi → _____
- f) posar el menjar a taula → _____
- g) cuinar arròs → _____
- h) triturar alls o espècies → _____
- i) posar l'oli → _____
- j) servir el te → _____
- k) menjar pasta o arròs → _____
- l) posar els coberts a taula → _____
- m) portar el menjar del forn a la taula → _____
- n) tapar la taula abans de menjar → _____

o) menjar un entrepà o un segon plat → _____

4. Completa:

SINGULAR	PLURAL
tassa	tasses
.....	copas
ampolla	
.....	gots
.....	culleres
tovalló	
forquilla	
.....	ganivets
plat	

1.2. Els menjars

EL DESDEJUNI:

5. Observa els menjars per a desdejunar i posa els números on corresponga:

___ Suc de fruita

___ Fruita

___ Galetes

___ Entrepà

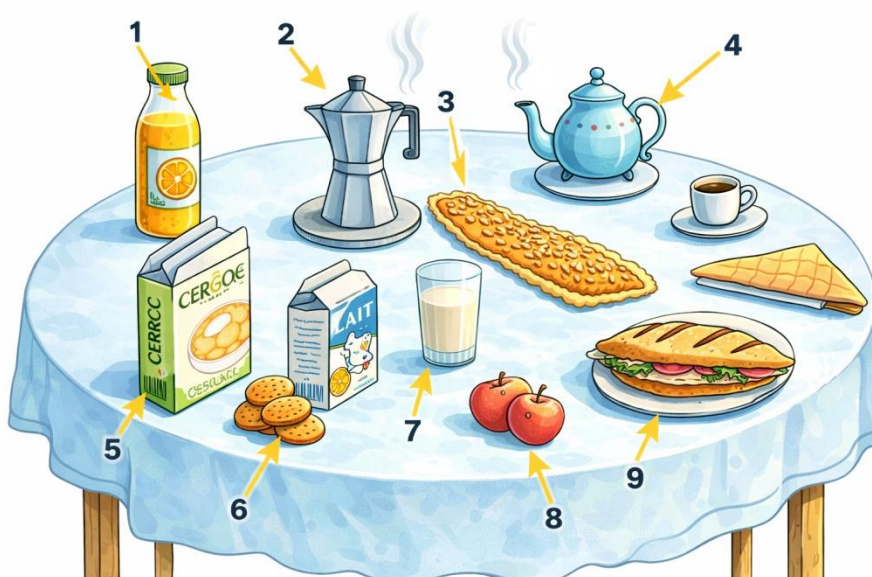
___ Cereals

___ Coca

___ Llet

___ Café

___ Te

6. Singular o plural. Escriu la forma correcta:

a) un plat / dos _____	k) un entrepà / dos _____
b) una tassa / tres _____	l) una galeta / cinc _____
c) el got / els _____	m) el suc / els _____
d) una cullera / quatre _____	n) la fruita / moltes _____
e) la forquilla / dues _____	o) una coca / dues _____
f) el ganivet / molts _____	p) la llet / les _____
g) una safata / dos _____	q) un tovalló / quatre _____
h) la cassola / tres _____	r) la copa / dues _____
i) una paella / dues _____	s) una estovalla / les _____
j) una botella / moltes _____	t) un entrepà / cinc _____

7. Completa amb el possessiu correcte, segons s'indica entre parèntesis.

a) Aquest és _____ got. (de mi)	g) On estan _____ forquilles? (de vosaltres)
b) He perdut _____ tovalló. (de tu)	h) Aquestes copes són _____ (d'elles)
c) On és _____ ganivet? (de tu)	i) Portem _____ estovalles. (de nosaltres)
d) Aquesta és _____ tassa. (d'ella)	j) Portem _____ safata. (de nosaltres)
e) Aquests són _____ plats. (d'ells)	k) Aquest morter és _____ (d'ell)
f) Aquesta cassola és _____ (de mi)	l) Aquestes botelles són _____ (de vosaltres)

EL DINAR

8. Redacta cinc oracions sobre el dinar. En cada oració ha d'aparéixer una hora i un dia de la setmana i un dels menjar següents:

Verdura, pastís, gelat, fesols, pa, carn, pollastre, peix, macarrons, fruita, aigua, suc, ensalada, arròs, creïlles fregides

PER BERENAR:

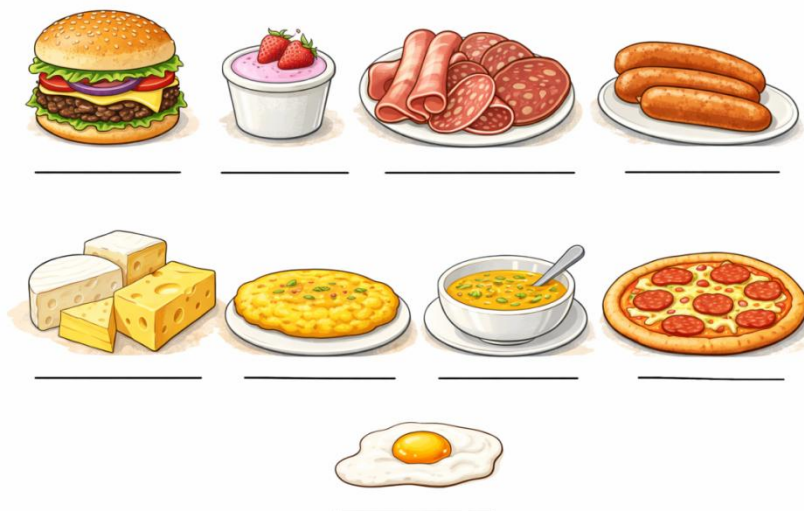
9. Redacta cinc oracions sobre el berenar. En cada oració ha d'aparèixer una hora i un dia de la setmana, un possessiu i un dels menjar següents: fruita, un entrepà, llet amb galetes

PER SOPAR:

10. Redacta cinc oracions sobre el sopar. En cada oració ha d'aparèixer una hora i un dia de la setmana, un possessiu, un verb en present i un dels menjar següents:

Hamburguesa, iogurt, pernil i embotit, salsitxes, formatges, truita, sopa, pizza, ou caigut

11. Relaciona el menjar amb els següents moments del dia: matí, migdia, vesprada, nit. I escriu en lletra a quina hora soleu fer aquesta menjada.

- a) esmorzar → _____
- b) dinar → _____
- c) berenar → _____
- d) sopar → _____

12. Busca dotze noms de coses de menjar i beure. Escriu-les.

P	E	R	N	I	L	M	S	T	Y	P	Q
P	R	T	Y	L	L	E	T	S	A	E	D
A	A	I	G	U	A	T	T	E	B	I	N
T	G	D	F	T	R	U	I	T	A	X	E
Q	F	O	R	M	A	T	G	E	T	Y	N
Q	Q	L	W	R	X	X	S	O	P	A	A
W	W	G	Ç	H	J	N	O	I	L	M	X
E	N	T	R	E	P	À	D	D	S	A	X
W	E	G	J	K	C	U	I	M	X	S	C
E	M	B	O	T	I	T	S	F	H	X	A
R	D	G	J	K	C	E	A	T	Y	B	F
X	S	A	L	S	I	T	X	E	S	C	È

1- _____	5- _____	9- _____
2- _____	6- _____	10- _____
3- _____	7- _____	11- _____
4- _____	8- _____	12- _____

13. Classifica les següents paraules en dos grups: menjar / estris o eines:

cassola · suc · fruita · galeta · pollastre · arròs · formatge · olla · morter ·
 embut · tetera · cullera · estovalles · paella · safata · tassa · got · plat ·
 ganivet · forquilla · tovalló · setrill · coca · entrepà · llet · pastís · gelat · fesols
 · creïlles · ensalada / amanida · iogurt · pernil · embotit · botella / ampolla ·
 copa · colador:

Menjar	Estris o eines

14. Relaciona cada producte amb la botiga on normalment el comprem.

a) pa → _____	d) peix → _____
b) carn → _____	e) galetes i pastissos → _____
c) fruita → _____	f) verdures → _____

15. Completa:

Jo men _____ peix	a) Jo _____ fruita tots els dies.
Tu men _____ peix	b) Tu _____ a casa o al restaurant?

- Ell men ____ peix c) Ell ____ arròs amb pollastre.
 Ella men ____ peix d) Ella ____ ensalada al migdia.
 Nosaltres meng ____ peix e) Nosaltres ____ a les 14:00.
 Vosaltres meng ____ peix f) Vosaltres ____ galetes a la vesprada.
 Ells meng ____ peix g) Ells ____ pasta els dilluns.
 Elles meng ____ peix h) Elles ____ peix els divendres.

16. Relaciona:

Menge la sopa amb	tassa
Talle la carn amb	la forquilla
Pose l'aigua al	el ganivet
Servisc els macarrons al	la cullera
Punxe el pollastre amb	plat
Bec la llet amb la	got
Pele la poma amb	
Pose la pizza al	
Menge el peix amb	

17. Observa el quadre i contesta la pregunta:

	JOEL	NÀDIA	ENRIC	MARIA	HELENA	IVAN
carn	X			X		
arròs		X		X		
sopa	X				X	
pollastre			X		X	
creïlles			X			
pizza						X
poma		X				
gelat			X			X

Què menja?

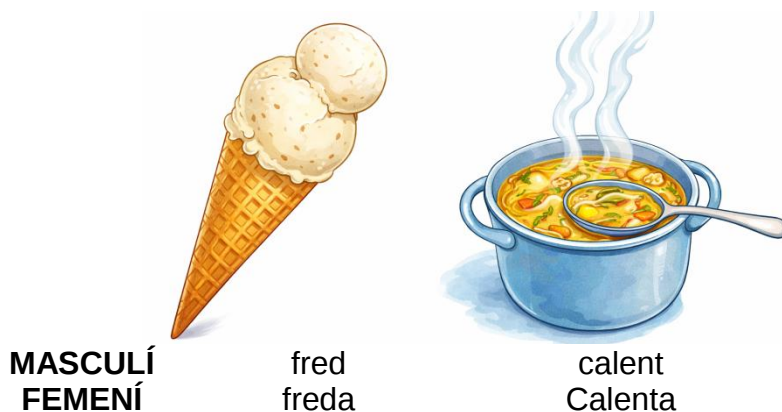
- Joel menja carn i sopa
- Nàdia
- _____

- _____
- _____
- _____

18. Completa amb el plural o singular:

singular	Plural	singular	Plural	singular	Plural
pollastre			pastissos		pizzes
salsitxa		ensalada			formatges
	gelats		peixos	Ou	

Menjars freds i calents

19. Escriu una llista de menjars freds i calents:

MENJARS FREDS	MENJARS CALENTS

20. Completa:

estovalles - towallons – nevera - esmorzar

- A la _____ hi ha taronjada i aigua freda.
- Parem la taula amb les _____ i els _____
- La xica es prepara un entrepà per _____

21. Completa amb el verb BEURE:

Jo _____ llet.	a) Jo _____ aigua cada dia.
Tu _____ llet.	b) Tu _____ suc de taronja al matí.
Ell _____ llet.	c) Ell _____ cafè després de dinar.
_____ bevem llet.	d) Ella _____ llet amb galetes.
_____ beveu llet.	e) Nosaltres _____ a les 14:00.
_____ beuen llet.	f) Ells _____ aigua durant el dinar.
	g) Elles _____ te a la vesprada.
	h) Jo no _____ alcohol.
	i) Tu _____ molta aigua quan fa calor.

22. Observa i completa

• El gelat és fred	• La pizza és calenta
• El pastís és _____	• La sopa és _____
• El meló és _____	• L'arròs _____
• La coca-cola és _____	• El te _____
• La creïlla és _____	• La llet _____
• El peix _____	• El café _____
• La carn _____	• La pizza _____
• La maduixa _____	• La poma _____

23. Pregunta i contesta:

TU.....Què <u> vols </u> menjar?	<u> Vols </u> menjar uns macarrons
VOSALTRES.....Què _____ menjar?	_____ una hamburguesa
ELLS.....Què _____ beure?	_____
JO.....Què _____ beure?	_____
ELL.....Què _____ menjar?	_____
NOSALTRES.....Què _____ menjar?	_____

24. Observa i completa

- El gelat és dolç
- El pastís és _____
- El meló és _____
- La coca-cola és _____
- La creïlla és _____
- El peix _____
- La carn _____
- La maduixa _____
- La pizza és salada
- La sopa és _____
- L'arròs _____
- El te _____
- La llet _____
- El café _____
- La pizza _____
- La poma _____

Restaurant Tot Bo

MENÚ

Primer plat

Ensalada

Sopa

Macarrons

Embotit

Segon plat

Hamburguesa amb creïlles

Pollastre amb verdura

Peix amb arròs

Truita amb creïlles fregides

Postres

Fruita

Gelat

Pastís de xocolata

Pa, beguda i café inclosos 12,50 Euros

25. Ara contesta les següents preguntes:

Quin és el nom del restaurant? _____

Què pots menjar de primer plat? _____

Quins plats porten creïlles? _____

Què pots menjar de postres? _____

Tria què menjaries de:

Primer plat: _____

Segon plat: _____

Postres: _____

Quant costa el menú? _____

26. Escriu la pregunta.

- Què menges per sopar?

Per sopar menge arròs i peix.

- _____

Per dinar menge sopa i pollastre.

- _____

Per berenar menge pa amb xocolata.

- _____

Per esmorzar menge galetes.

27. Ara escriu un menú, amb tres primers plats, tres segons plats i postres per triar.

28. Escolta i escriu V (vertader) o F (fals) (Mòdul 3 Tema 02 Audio 01).

Les estovalles són de quadres i els tovallons estan plegats.

Al centre hi ha el setrill i la sal.

Tria: La copa és per a... A) aigua B) suc de taronja C) café

Resposta breu: Quin recipient gran hi ha per a compartir els postres?

29. Comprensió escrita. Llig i contesta:

“Marta té una cassola gran i una paella antiadherent. A l’armari hi ha plats, gots i tasses; al prestatge superior guarda un embut, un obridor i l’obrellaunes. En el calaix, les forquilles, ganivets i culleres. A la taula sempre posa estovalles i towallons. Al costat del forn té un morter, un ratllador i unes tisores. A la nevera hi ha fruita, verdura, carn, pernil i embotit i iogurt; a més, guarda sopa feta d’ahir.”

1. V/F. Marta té una cassola gran i una paella antiadherent.
2. V/F. L’embut i l’obridor estan a l’armari.
3. V/F. Les forquilles, ganivets i culleres estan al calaix.
4. Tria. On hi ha els plats, gots i tasses?
A) A la taula · B) A l’armari · C) A la nevera
5. Tria. Què hi ha al costat del forn?
A) Setrill i copa · B) Morter, ratllador i tisores · C) Cassola i paella

2. Gramàtica: les tres maneres d’expressar el passat

2.1. El Pretèrit Imperfet

Els verbs regulars segueixen aquests models i, com podeu comprovar, la segona i la tercera conjugació coincideixen en aquest temps.

1a Conjugació	2a Conjugació	3a Conjugació
(jo) cant -ava	perd -ia	serv -ia
(tu) -aves	-ies	-ies
(ell) -ava	-ia	-ia
(nos.) -àvem	-íem	-íem
(vos.) -àveu	-íeu	-íeu
(ells) -aven	-ien	-ien

Haureu d’anar amb compte, però, amb els verbs que fan aquest temps irregular. Els més importants són aquests:

Creure	Ser	Dur	Fer	Dir
creia	era	duia	feia	deia
creies	eres	duies	feies	deies
creia	era	duia	feia	deia
créiem	érem	dúiem	féiem	déiem
créieu	éreu	dúieu	féieu	déieu
creien	eren	duien	feien	deien

*El verb *veure* fa aquest temps verbal com *creure*.

Hi ha també un conjunt de verbs que canvien la *u* de l'infinitiu per una *v*, per exemple:

Viure	Beure	Escriure
vivia	bevia	escrivia
vivies	bevia	escrivia
vivia	bevia	escrivia
vivíem	beviem	escrivíem
vivíeu	beviu	escrivíeu
vivien	bevien	escrivien

30. Exercici:

- Quan era menut, jo _____ (menjar) galetes tots els dies.
- Abans tu _____ (beure) llet al matí.
- Els dilluns nosaltres _____ (dinar) a casa.
- De joves, ells _____ (jugar) al parc.
- Quan feia fred, ella _____ (portar) abric.
- Abans vosaltres _____ (viure) al poble.
- Sempre _____ (fer) els deures després de sopar.
- Quan parlàvem, tu sempre _____ (dir) la veritat.
- Quan érem estudiants, _____ (creure) que tot era fàcil.
- De menuts, nosaltres _____ (ser) molt tranquils.
- Abans jo _____ (treballar) els dissabtes.
- Quan teníem temps, _____ (llegir) a la vesprada.
- A l'estiu, ella _____ (beure) molta aigua.
- Quan vivíem junts, _____ (cuinar) tots els dies.
- Quan plovia, ells _____ (quedar-se) a casa.
- Abans tu _____ (dur) sempre motxilla.
- De menuda, ella _____ (jugar) amb nines.
- Quan estudiàvem, _____ (creure) en el professor.
- A classe, el mestre _____ (explicar) molt bé.
- Quan érem xiquets, _____ (fer) moltes preguntes.

2.2. Pretèrit perfet perifràstic

Aquest temps verbal expressa accions acabades dins d'un temps acabat. Va acompanyat amb temporals com: *ahir, l'any passat, una vegada...*

Equival al que en castellà és *jugué, canté, amé, dormí...*

Es forma de la següent manera:

vaig		L'any passat vaig anar a Londres.
vas		Ahir, vas veure l'Enric?
va	+ INFINITIU	Ahir vaig anar al cinema.
vam		Vam llegir durant la infantesa.
vau		Quan vau aprovar les oposicions?
van		Ells ahir van dir que vindrien.

31. Exercici:

- Ahir jo _____ (menjar) arròs amb pollastre.
- Aquest matí tu _____ (beure) suc de taronja.
- Dilluns nosaltres _____ (dinar) a casa.
- El cap de setmana passat ells _____ (jugar) al parc.
- Ahir ella _____ (portar) una jaqueta.
- La setmana passada vosaltres _____ (viure) al poble.
- Ahir a la vesprada nosaltres _____ (fer) els deures.
- Abans d'ahir tu _____ (dir) la veritat.
- Durant molts anys nosaltres _____ (creure) en aquella idea.
- Ahir de menuts _____ (ser) molt tranquils.
- L'any passat jo _____ (treballar) els dissabtes.
- Aquest matí nosaltres _____ (llegir) el diari.
- Ahir ella _____ (beure) molta aigua.
- Aquest migdia nosaltres _____ (cuinar) pasta.
- Quan va ploure, ells _____ (quedar-se) a casa.
- Ahir tu _____ (dur) motxilla.
- Dissabte ella _____ (jugar) amb els amics.
- Durant molt de temps nosaltres _____ (creure) en el projecte.
- A classe el professor _____ (explicar) el tema.
- Ahir nosaltres _____ (fer) moltes preguntes.

2.3. Pretèrit indefinit

Utilitzem el pretèrit indefinit per expressar accions que han acabat dins d'un temps no acabat. Anirà amb els temporals: *avui, aquest matí, enguany, adés, fa un moment*.

Es forma de la següent manera:

he		Jo no he vist aquella pel·lícula.
has		Ja has vist l'oncle Joan?
ha	+ PARTICIPI	Ella ja ha comprat el peix.
hem		Avui hem anat a la platja.
heu		Heu fet els exercicis?
han		Elles han viscut a Petrer.

No heu de confondre els temps verbals que acabem d'explicar. Fixeu-vos:

*Abans jo sempre **estudiava** a la biblioteca.*

*Ahir **vaig estudiar** a la biblioteca.*

*Aquest mati **he estudiat** a la biblioteca.*

És incorrecte dir: *Aquest mati ell **va dir**.

32. Exercici:

- a) Ahir jo _____ (menjar) arròs amb pollastre.
- b) Tu _____ (beure) suc després de dinar.
- c) Diumenge nosaltres _____ (dinar) amb la família.
- d) Ells _____ (jugar) al parc tota la vesprada.
- e) Ella _____ (portar) un vestit blau a la festa.
- f) Vosaltres _____ (viure) molts anys al poble.
- g) Ahir nosaltres _____ (fer) els deures molt ràpid.
- h) Tu _____ (dir) la veritat al professor.
- i) Durant molt de temps nosaltres _____ (creure) en aquella idea.
- j) Ahir nosaltres _____ (ser) molt puntuals.
- k) Jo _____ (treballar) dissabte al matí.
- l) Nosaltres _____ (llegir) el diari ahir.
- m) Ella _____ (beure) molta aigua després de córrer.
- n) Nosaltres _____ (cuinar) pasta aquest migdia.
- o) Quan va ploure, ells _____ (quedar-se) a casa.
- p) Tu _____ (dur) una jaqueta tot el dia.
- q) Ella _____ (jugar) amb els amics ahir.
- r) Nosaltres _____ (creure) el que ens _____ (dir) el mestre.
- s) El professor _____ (explicar) el tema molt bé.
- t) Ahir nosaltres _____ (fer) moltes preguntes a classe.

33. Trieu la forma correcta entre les que us proposem, tenint en compte les indicacions anteriors:

Ex. Aquest matí els mecànics VAN CANVIAR - **HAN CANVIAT** - CANVIAREN tots els radiadors.

- a) Abans jo sempre VAIG ARRIBAR - HE ARRIBAT - ARRIBAVA tard a classe.
- b) L'altre dia VAIG LLEGIR - LLEGIA - HE LLEGIT una notícia molt interessant sobre el cas Pinochet.
- c) Aquesta vesprada HE CORREGIT - CORREGIA - VAIG CORREGIR mentre ESCOLTAVA -VAIG ESCOLTAR - HE ESCOLTAT l'últim disc de Lluís Llach.
- d) Aquesta setmana HE ESTUDIAT - VAIG ESTUDIAR - ESTUDIAVA tot el que no HE ESTUDIAT - VAIG ESTUDIAR - ESTUDIAVA durant la carrera.
- e) Avui ES VA ESPATLAR - S'HA ESPATLAT - S'ESPATLAVA l'ordinador i VINGUEREN -HAN VINGUT- VENIEN del taller a arreglar-lo.
- f) L'altre dia mentre jo VAIG PARLAR - PARLAVA - HE PARLAT amb el cap de Departament hi havia dos alumnes que M'ESPERAVEN - EM VAN ESPERAR - M'HAN ESPERAT.

34. Primer ompliu els espais buits amb el pretèrit imperfecte d'indicatiu dels verbs que hi ha entre parèntesi i després subratlleu els cinc verbs en pretèrit perfect perifràstic que apareixen al final del text:

Temps era temps

Recorde l'època en què gairebé tots els dies _____ (QUEDAR) amb els meus amics en una esplanada deserta que hi _____ (HAVER) prop de ma casa. Aquell _____ (SER) el nostre centre social, el lloc on nosaltres _____ (PENSAR) totes les malifetes possibles. I tot se'ns _____ (OCÓRRER) inconscientment. Reunits al voltant d'una pedra que _____ (FER) la funció de taula, mentre _____ (MENJAR) qualsevol llepolia barata, _____ (MAQUINAR) què faríem. Les propostes _____ (SER) moltes i variades. Un dels meus amics, Esteve, _____ (TENIR) l'obsessió d'anar a furtar albercocs verds d'un hort proper. L'oferta _____ (SER) interessant, però _____ (IMPLICAR) uns riscos evidents. L'amo de l'hort ja n' _____ (ESTAR) fart i ens _____ (AMENAÇAR) i _____ (INSULTAR) quan ens _____ (VEURE) pel carrer. Fins que un dia, mentre Esteve es _____ (TROBAR) dalt de l'arbre collint-nos albercocs, vam escoltar un tret i seguidament vam veure com el nostre amic queia de l'arbre mentre _____ (CRIDAR) com un boig. L'amo li _____ (HAVER) disparat un cartutx de sal amb la seua escopeta de caça i li va encertar de ple en tot el cul. La coentor de la ferida li va durar tres setmanes i a tots se'ns van llevar les ganes de menjar albercocs verds. Si més no, per una temporada.

35. Poseu el pretèrit indefinit corresponent als verbs que hi ha entre parèntesi:

- Miquel _____ (ANAR) fa un moment a buscar-te, però no t' _____ (TROBAR).
- Es una pel·lícula molt bona. jo l' _____ (VEURE) set vegades.
- Llúcia _____ (OBRIR) una perfumeria prop de ma casa.
- Aquest mes els meus amics _____ (TENIR) un xiquet.
- Enguany _____ (PASSAR) les festes i jo no _____ (FER) res.
- Abans tu _____ (PENSAR) que et convidaria a dinar.
- Aquest matí _____ (INTENTAR) netejar l'habitació, però no _____ (PODER).
- Encara que el professor _____ (EXPLICAR) el tema tres vegades jo no _____ (ENTENDRE) res.

36. Poseu el pretèrit perfet perifràstic corresponent als verbs que hi ha entre parèntesis:

- a) Dimecres passat Marta _____ (ANAR) a esquiar a Granada.
- b) El meu nebot _____ (NÀIXER) el dia de Sant Joan.
- c) Júlia i tu _____ (VENIR) a sopar fa uns dies.
- d) Ahir Vicent i jo _____ (VISITAR) el museu de botànica de València.
- e) Anit _____ (PASSAR) un documental molt interessant en À Punt.
- f) Despús-ahir _____ (PLOURE) una mica al camp d'Elx.
- g) La setmana passada jo _____ (VIATJAR) amb tren.
- h) L'any passat Miquel i Francesc _____ (TREBALLAR) molt.
- i) L'hivern passat vosaltres _____ (COMPRAR) un pis nou.

2.4. Exercicis de reforç i repàs

37. Completa amb el Present de l'indicatiu

- 1. Jo cante i (ballar) quan estic content.
- 2. Tu calles i no (contestar) quan estàs enfadada.
- 3. Ell es queixa i(plorar) quan està malalt.
- 4. Nosaltres acabem i(baixar) quan estem cansats.
- 5. Vosaltres perseguiu i(agafar) els gats quan esteu tips de sentir-los.
- 6. Ells sumen i (restar) quan fan exercicis.

38. Completa amb el Present de l'indicatiu

- 1. Nosaltres cantem i(ballar) hui a la plaça.
- 2. Vosaltres calleu i no(contestar) perquè no heu estudiat.
- 3. Ells es queixen i(plorar) quan els lleven els diners.
- 4. Vosaltres acabareu d'ací dos hores i (baixar).
- 5. Nosaltres perseguim els gats i els (agafar).
- 6. Ell suma i (restar) perquè ja ho ha après a l'escola.

39. Completa amb el Pretèrit perfet perifràstic

- 1. Ahir jo (comprar) el diari.
- 2. La setmana passada tu (donar) menjar als coloms.
- 3. L'altre dia ell(trucar) a la Roser.

4. L'estiu passat nosaltres (anar) a Menorca.
5. Fa tres dies vosaltres (pagar) tots els deutes.
6. L'any passat ells(enviar) trenta

40. Completa amb el Pretèrit Imperfet

1. Jo cantava i(ballar) quan estava content.
2. Tu callaves i no(contestar) quan estaves enfadada.
3. Ella es queixava i(plorar) quan estava malalta.
4. Nosaltres acabàvem i(baixar) quan estàvem cansats.
5. Vosaltres empaitàveu i(agafar) els gats.
6. Ells sumaven i(restar) quan feien exercicis.
7. Jo estudiava i(llegir) totes les vesprades.
8. Tu treballaves i no(descansar) mai prou.
9. Ella cuinava i(rentar) els plats després.
10. Nosaltres parlàvem i(riure) molt a classe.
11. Ells caminaven i(mirar) els aparadors del carrer.

41. Completa amb el Pretèrit Indefinit

1. Jo cantava i(ballar) quan estava content.
2. Aquesta setmana jo(estudiar) molt.
3. Enguany encara no(ploure).
4. Aquest estiu, la meua dona(anar) de viatge amb unes amigues
- 5 Ahir nosaltres(treballar) fins tard.
- 6 El cap de setmana passat vosaltres(eixir) a sopar fora.
- 7 Dilluns ell no(vindrà) a classe.
- 8 L'any passat jo(canviar) de feina.
- 9 Aquest matí elles(fer) els deures a casa.
- 10 Anteahir jo(comprar) pa i llet.
- 11 La setmana passada nosaltres(visitar) el museu.
- 12 Ahir de matí tu(arribar) tard a la feina.
- 13 Aquest mes ells(començar) un curs nou.
- 14 Dissabte passat vosaltres(jugar) un partit.

3. Comprensió Oral

39. Escolta l'àudio següent d'una conversa entre uns amics que estan organitzant un sopar i contesta.

1. Quan està previst fer el sopar d'homenatge?

- A) Esta nit
- B) Demà a migdia
- C) La setmana que ve
- D) D'ací a un mes
- E) En vacances de Nadal

2. D'on es desplacen Pere i Jaume per assistir-hi d'amagat?

- A) França
- B) Portugal
- C) Itàlia
- D) Alemanya
- E) Grècia

3. On es troba el local de cuina marroquina respecte a la Laia?

- A) A dues illes de cases
- B) Davant mateix de casa seua
- C) En un carrer perpendicular
- D) A baix del mateix edifici
- E) Al polígon de fora vila

4. Quin plat concreta Marc com a record agradable d'aquell marroquí?

- A) Tajín de pollastre
- B) Paella de marisc
- C) Cuscús
- D) Sopa harira
- E) Albergínia farcida

5. Què li han explicat a Marc sobre el japonés del passeig?

- A) Que fan unes postres típiques excel·lents
- B) Que els fideus són gegants
- C) Que l'arròs els ix especialment encertat
- D) Que només serveixen sushi
- E) Que el peix és molt barat

6. Quin és l'establiment que han obert fa molt poc?

- A) El marroquí del barri
- B) L'italià de sempre
- C) El japonés del passeig
- D) La braseria nova
- E) La pizzeria del centre

7. Per quin motiu Tere no veu clar anar a un italià?

- A) Perquè està tancat els divendres
- B) Perquè el menjar li resulta massa picant
- C) Perquè hi haurà convidats italians i potser no voldran eixa cuina
- D) Perquè no accepten grups de més de sis
- E) Perquè no hi ha plats d'arròs

8. Quina proposta concreta de menjar fa Marc per a l'opció italiana?

- A) Amanides i postres només
- B) Entrants per a compartir i després pizza o pasta
- C) Només pasta llarga
- D) Un bufet lliure
- E) Un tast de vins sense menjar

9. Com pensa Tere recollir l'opinió de la resta del grup?

- A) Telefonant-los un per un
- B) Mitjançant una enquesta per correu electrònic
- C) Escriurà al grup de WhatsApp
- D) Preguntant-ho en persona a classe
- E) Fent una videotrucada conjunta

10. Què li demana Marc a Tere respecte a la decisió final?

- A) Que reserve l'italià sense consultar
- B) Que canvie la data al dissabte
- C) Que li confirme més tard si tiren endavant el japonés
- D) Que anul·le qualsevol sopar
- E) Que busque un lloc amb música en directe

(Exercici 1 de l'examen d'A2 de juny de 2019: <https://jqcv.gva.es/va/nivell-a2>)

4. Comprensió Escrita

40. Llig el text i digues quina afirmació es la correcta. Només hi ha una opció correcta per a cada pregunta:

La paella i els arrossos: un sabor que uneix el territori valencià

Quan pensem en la cuina valenciana, un dels primers plats que ens venen al cap és la paella. Hui és coneguda arreu del món i s'ha convertit en un dels grans símbols de la gastronomia valenciana. Però la seua importància va molt més enllà d'una sola recepta: l'arròs forma part de la cultura culinària de pràcticament tot el territori valencià.

La paella va nàixer a les zones rurals pròximes a l'Albufera de València, on l'arròs es cultivava des de feia segles. Els treballadors del camp preparaven menjars amb els ingredients que tenien més a mà: arròs, verdures de l'horta, conill, pollastre i, segons el lloc i l'època, altres productes. Amb el temps, aquell menjar senzill es va estendre a les cases i acabà convertint-se en un plat de celebració i de reunió familiar.

Però la paella és només una part d'una tradició molt més extensa. Al llarg de la Comunitat Valenciana, cada comarca ha adaptat l'arròs als productes del seu entorn. A les poblacions de costa són habituals receptes com l'arròs a banda, preparat tradicionalment amb caldo de peix. A les comarques de l'interior apareixen més sovint arrossos amb carn, verdures o llegums.

Al sud, en poblacions com Oriola, Torrevella o Elx, és molt tradicional l'arròs amb crosta, cobert amb ou i cuinat fins que forma una capa daurada. Més al nord, les comarques castellonenques tenen també nombroses receptes marineres i de muntanya. Així, des de la Vega Baixa fins a les terres de Vinaròs, l'arròs canvia d'ingredients però continua ocupant un lloc central en moltes taules valencianes.

Esta varietat s'explica perquè la cuina tradicional sempre ha aprofitat els aliments disponibles en cada territori. Els pescadors utilitzaven peix i marisc; els agricultors, verdures, carn o llegums. L'arròs permetia combinar tots estos productes i crear plats diferents a partir d'una mateixa base.

Amb l'arribada del turisme durant el segle XX, sobretot a partir dels anys seixanta, la paella va començar a ser coneguda internacionalment. Molts visitants identificaren aquell plat amb València i, a poc a poc, es convertí en una de les imatges gastronòmiques més conegudes d'Espanya.

Però dins del territori valencià l'arròs té un significat encara més ampli. És habitual preparar-lo en festes, reunions familiars o menjars amb amics. Cuinar-lo i compartir-lo al voltant d'una taula forma part de moltes celebracions i tradicions locals.

Per això, més que una única recepta, l'arròs pot entendre's com un element que uneix la Comunitat Valenciana de nord a sud. Cada poble i cada comarca li dona el seu sabor particular, però tots comparteixen una tradició que transforma els productes de la mar, de l'horta i de la muntanya en plats diferents. La paella és el seu exemple més famós en tot el món, però darrere d'ella hi ha tot un territori que, des d'Oriola fins a Vinaròs, també conta la seua història a través de l'arròs.

PREGUNTES DE COMPRENSIÓ:

1. Per què la paella va poder convertir-se en un plat tan representatiu de la cuina valenciana?

- a) Perquè sempre s'ha cuinat exactament igual en tot el territori.
- b) Perquè combina un producte molt arrelat, l'arròs, amb ingredients propis de l'entorn.
- c) Perquè va ser inventada per als turistes.
- d) Perquè només es menjava en les ciutats.
- e) Perquè substituï tots els altres plats tradicionals.

2. Què es pot deduir del fet que cada comarca tinga arrossos diferents?

- a) Que la tradició de l'arròs s'ha adaptat als productes disponibles en cada zona.
- b) Que l'arròs no té una base comuna.
- c) Que cada poble va importar una recepta d'un país diferent.
- d) Que les comarques de l'interior no cuinen arròs.
- e) Que la paella és l'únic arròs tradicional.

3. Per què l'arròs a banda és més habitual en zones costaneres?

- a) Perquè allí era més fàcil disposar de productes de la mar.
- b) Perquè només es podia cuinar prop de la platja.
- c) Perquè l'arròs no creixia a l'interior.
- d) Perquè els pescadors no menjaven carn.
- e) Perquè era una recepta exclusiva dels turistes.

4. Què mostra la presència de l'arròs amb crosta al sud i d'altres arrossos al nord?

- a) Que la cuina valenciana és molt diversa però manté elements comuns.
- b) Que el nord i el sud no tenen cap relació gastronòmica.
- c) Que només el sud conserva receptes antigues.
- d) Que tots els arrossos valencians tenen els mateixos ingredients.
- e) Que la cuina valenciana depén només de la costa.

5. Per què l'arròs podia ser especialment útil en la cuina tradicional?

- a) Perquè permetia combinar ingredients molt diferents en un mateix plat.
- b) Perquè no necessitava cap altre aliment.
- c) Perquè només es podia menjar fred.
- d) Perquè era més car que la carn.
- e) Perquè sempre es preparava de la mateixa manera.

6. Quin paper va tindre el turisme en la fama de la paella?

- a) Va ajudar a convertir un plat local en una imatge coneguda internacionalment.
- b) Va provocar que deixara de cuinar-se a les cases.
- c) Va eliminar les receptes tradicionals.
- d) Va introduir l'arròs per primera vegada a València.
- e) Va fer que només es menjara als restaurants.

7. Per què es pot dir que l'arròs té també una funció social?

- a) Perquè sovint forma part de reunions, festes i menjars compartits.
- b) Perquè només es cuina en actes oficials.
- c) Perquè cada persona el menja sempre a soles.
- d) Perquè és obligatori preparar-lo els diumenges.
- e) Perquè només apareix en celebracions religioses.

8. Què significa dir que l'arròs “vertebra” la Comunitat Valenciana?

- a) Que és un element comú que connecta territoris amb tradicions diferents.
- b) Que tots els valencians mengen el mateix arròs.
- c) Que només es cultiva en una comarca.
- d) Que ha substituït tota la resta de la gastronomia.
- e) Que les receptes del nord són iguals a les del sud.

9. Què tenen en comú un arròs mariner i un arròs de muntanya?

- a) Utilitzen una mateixa base però s'adapten a entorns i productes diferents.
- b) Porten obligatòriament peix.
- c) Es preparen només en paella.
- d) Procedixen tots dos de l'Albufera.
- e) Són receptes creades al segle XX.

10. Quina idea resumeix millor el text?

- a) La paella és famosa, però la verdadera riquesa està en la varietat d'arrossos que compartixen una mateixa tradició valenciana.
- b) Tots els pobles valencians cuinen la mateixa recepta.
- c) La paella només és important per al turisme.
- d) Els arrossos tradicionals han desaparegut.
- e) La gastronomia valenciana és igual en totes les comarques.

5. Expressió escrita

41. Tria una d'aquestes opcions i fes una redacció de 120-140 paraules. La redacció ha de contindre: un verb en pretèrit imperfecte, un en pretèrit perfect perifràstic i un en pretèrit indefinit. Subratlla aquests elements i posa dos barres quan portes cent vint paraules. Tria una d'aquestes opcions:

- El director de l'FPA de Torrevella, t'ha encarregat fer un apartat de la pàgina web del Centre o un blog per a promocionar el nostre Centre mitjançant la teua experiència personal. El blog o web ha de parlar de: els estudis que es poden a l'FPA, comentar com vas conèixer l'FPA, dir tens pensat fer després d'estudiar a l'FPA
- Fes una redacció sobre les dietes i el menjar saludable: Descriu una dieta saludable i com s'hauria d'integrar l'esport. Explica si creus que és possible estar sa/sana tal com és la vida moderna. Explica si és millor portar una vida saludable i viure més temps o portar una vida d'excessos i morir abans.

[illegible]

6. Expressió Oral

42. Monòleg:

Tria un tema i parla entre 3 i 4 minuts

- Menjar i beure: Menges de tot: fruites, verdures, carn, peix, etc? Quin és el teu aliment preferit? Hi ha algun aliment o plat que t'agrada molt? T'agrada més menjar a casa o fora de casa? Per què? Quin és el teu plat preferit? Com es prepara? Què penses del menjar d'altres països? T'agrada el menjar exòtic? En quin país penses que es menja millor? Per què? I pitjor? Per què? Hi ha algun tipus de cuina que estiga de moda? Què penses sobre els programes de televisió de cuina? Penses que els xiquets haurien de participar en eixos programes de televisió?
- Què és amor? Com ho definiries? Quines imatges et vénen al capdavant quan escoltes la paraula "amor"? Saps què és l'amor platònic? Quina és la teua opinió sobre el dia de Sant Valentí? Se celebra al teu país? Com creus que la gent s'enamora? Creus a l'amor a primera vista? Com és la teua parella ideal? Creus que sentir atracció per algú és el mateix que amor? Creus que l'amor és cec? Estàs d'acord que els pols oposats s'atreuen? Creus que l'amor dura tota la vida o té data de caducitat? Com penses que l'amor s'acaba entre dues persones? Penses que l'amor sempre fa mal? De l'amor a l'odi, n'hi ha un pas? És possible tenir una relació a distància? Penses que és possible viure sense amor? Creus que és possible sentir amor per diferents persones alhora?

43. Diàleg:

(Exercici de Expressió Oral de l'examen d'A2 de novembre de 2010)

Tria un d'entre els dos possibles diàlegs:

- En una fruiteria el venedor atén un client.

Persona A (client/a)

A vosté li agrada menjar fruita variada i, a més, no vol acumular-ne una gran quantitat en la nevera, ja que preferix anar al mercat dia sí dia no. Ara bé, hi ha una fruita que no compraria mai: les bresquilles. Sempre s'interessa per les ofertes que tenen en la fruiteria.

Persona B (venedor/a)

A vosté li queden moltes caixes de bresquilles i voldria vendre-les, per això les té a un preu molt econòmic. Tota l'altra fruita només té preus més barats si es compren més de quatre quilos de cada una.

- Dos companys de treball han d'arribar a un acord sobre l'ús i la temperatura de l'aparell d'aire condicionat del despatx que compartixen.

Persona A

Vosté és una persona molt calorosa.

Persona B

Vosté és una persona que sempre té fred

7. El valencià de la Vega Baixa: Quino el Salaret - Capítol 8

CAPÍTOL 8 El restaurant del Rabaloché PÀGINA 1 El Restaurant La Bajoca

CAPÍTOL 8 – El restaurant La Bajoca

PÀGINA 2

La carta i els menjars

CAPÍTOL 8 – El restaurant La Bajoca

PÀGINA 3

Sabors antics i coses modernes

CAPÍTOL 8 – El restaurant La Bajoca

PÀGINA 4

La pedra i l'Ajuntament

FI DEL CAPÍTOL 8

Exercicis Capítol 8 - *El restaurant La Bajoca*

1. Resumeix el capítol en 5 o 6 línies.

Explica per què Quino, Toni i Maria van al restaurant **La Bajoca**, què descobreixen sobre la pedra de sal, quines paraules tradicionals apareixen i cap a quin lloc han d'anar al final.

2. Opinió personal.

En aquest capítol, Quino descobreix menjars, begudes i costums actuals.

Què creus que li sorprén més: el restaurant ple de gent, la carta, el refresc, els menjars o que la pedra haja acabat a l'Ajuntament? Explica-ho.

3. Reflexiona sobre aquesta frase:

“Rabaloche és una deformació de l'expressió valenciana Raval Roig.”

Què vol dir Maria amb aquesta explicació? Creus que els noms dels barris poden canviar amb el temps i perdre el seu significat original?

4. Paraules de la Vega Baixa d'origen valencià.

Busca en el capítol aquestes paraules explica què signifiquen i escriu una oració:

Paraula	Significat	Oració
bajoca		
raval		
roig		
soler		
safrà / safran		
pésols		
rosegó / rosegón		
salmorra		
tonya		
embafar		

5. Topònims i noms de lloc que apareixen en el capítol.

Completa la taula:

Topònim o nom de lloc	On apareix en el capítol?	Possible significat o origen
Rabaloche / Raval Roig		
Restaurant La Bajoca		

6. Cognoms relacionats amb el territori.

En aquest capítol apareix el cambrer **Andrés Soler**.

- a) Qui és Andrés Soler? _____
- b) Per què Quino s'interessa pel cognom **Soler**? _____

- c) Segons el capítol, què és un **soler**? _____

- d) Què podria significar el cognom **Soler**? _____

- e) Per què alguns cognoms poden conservar informació sobre el paisatge o la vida antiga? _____

7. Vertader o fals. Corregeix les frases falses.

- a) El cuidador els havia dit que la pedra podia estar al restaurant La Bajoca.
- b) Quino coneix el barri del Rabaloché perquè té cosins allí.
- c) Maria explica que **bajoca** és una paraula valenciana que en castellà és “judía”.
- d) Quino diu que en el seu temps el barri es deia **Raval Roig**.
- e) El restaurant està buit i ningú menja.
- f) Quino entén paraules de la carta com **pa, oli, sal i peix**.
- g) Toni diu que sa iaia deia **safran**.
- h) Maria explica que **pésol** és una paraula valenciana conservada en plural com **pésols**.
- i) El cambrer diu que encara té la pedra guardada en la cuina.
- j) Al final, descobreixen que una dona de l'Ajuntament es va emportar la pedra.

8. Preguntes de comprensió. Respon amb frases completes.

- a) Per què van al restaurant La Bajoca? _____
- b) Què explica Quino sobre el nom **Raval Roig**? _____
- c) Què li crida l'atenció a Quino quan veu la carta? _____
- d) Quins menjars o ingredients reconeix Quino? _____
- e) Per què Quino pensa que el refresc està “enfadat”? _____
- f) Què és un **rosegó**? _____
- g) Què és la **salmorra**? _____
- h) Què els explica el cambrer sobre la pedra de sal? _____

10. Activitat final d'escriptura.

Imagina que eres Quino i escrius una nota en el teu pergamí després d'eixir del restaurant.

Has d'incloure:

- per què heu anat al restaurant;
- què has après sobre **Rabaloche / Raval Roig**;
- quines paraules de menjar t'han cridat l'atenció;
- què has menjat o tastat;
- què ha passat amb la pedra de sal;
- per què ara heu d'anar a l'Ajuntament.

Extensió orientativa: **8-10 línies**.

3

La Ciutat

Tema 3: La Ciutat

1. Vocabulari de la Ciutat

1.1. Vocabulari sobre la Ciutat

UNA AMBULÀNCIA

UN SEMÀFOR

EL PAS DE VIANANTS

LA VORERA

UN FANAL

UNS EDIFICIS

EL PARC INFANTIL

UN GUÀRDIA

UN CONTENIDOR DEL FEM

3.1.2. Exercicis sobre el Vocabulari de la Ciutat

1. Associa paraula-definició

a) ajuntament	1. Llum del carrer.
b) vorera	2. Lloc on governa el municipi.
c) pas de vianants	3. On caminen els vianants.
d) fanal	4. On es llaven peces grans en públic.
e) contenidor de fem	5. Franja pintada per creuar el carrer.
f) aparador	6. Moble/gran caixa per a residus.
g) safareig públic	7. Mostrador amb vidre d'una botiga.
h) quiosc	8. Punt de venda de premsa i revistes.

2. Completa la frase amb la paraula correcta

ajuntament, semàfor, vorera, parc infantil, fanal, quiosc, grafiti, biblioteca, avinguda, aparcament

A la _____ hi ha contes per a xiquets.

El _____ està en roig.

Els xiquets juguen al _____.

Aparca al _____ subterrani.

Passegem per la _____ perquè no ens xafen.

Van pintar un _____ a la paret.

L' _____ Major té molts arbres.

El _____ s'apaga de matinada.

El _____ ven diaris.

Les queixes es presenten a l' _____.

3. Troba l'intrús (4 sèries)

- a) carrer – avinguda – lluna – carretera
- b) fanal – espatla – banc – vorera
- c) autobús – taxi – motocicleta – forquilla
- d) hotel – restaurant – oficina – colze

4a). Dona el femení. Indica si canvia o és invariable:

Escombraire: _____, guàrdia (persona) : _____,
 policia (persona) : _____, cambrer: _____,
 taxista: _____.

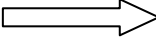
4b). Ordre de lletres i descarta sempre una lletra

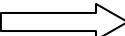
- a) QSUOIC → _____. b) ROAVRE → _____.
 c) FALAN → _____. d) RABRE → _____.
 e) TEBIOBLICA → _____. f) TNEMRAPACARA → _____

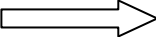
5. Definicions inverses. Dona la paraula:

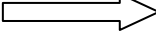
- Vehicle que porta malalts: _____.
 Lloc gran amb habitacions per a dormir: _____.
 Carrer molt ample i amb arbres: _____.
 Pedres planes que fan el paviment: _____.
 Lloc amb tobogans i gronxadors: _____.
 Caixa metàl·lica per a les cartes: _____.

6. Escriu amb lletres els números següents. Tin en compte si el número està en masculí o femení i els guionets:

230

2857

725.462

8.123.789

7. Marca l'article correcte en cada cas: el / la / l' / els / les.

- a) ____ aparador del restaurant és nou. h) ____ font de la plaça té aigua.
 b) ____ ambulància passa pel carrer. i) ____ ajuntament està al centre.
 c) ____ places del centre estan plenes. j) ____ ambulàncies arriben ràpid.
 d) ____ autobús arriba tard. k) ____ carrer és molt llarg.
 e) ____ bancs del parc estan ocupats. l) ____ motos paren al semàfor.
 f) ____ edifici té molts balcons. m) ____ ____ arbre del jardí és alt.

8. Corregeix les frases següents. Para atenció a: article, gènere, nombre, concordança amb l'adjectiu i possessius

- a) La carrer és llarg. _____
- b) El plaça està plena. _____
- c) La banc del parc està ocupat. _____
- d) El ambulància passa molt ràpid. _____
- e) La autobús arriba tard. _____

- f) Els plaça està plena. _____
- g) Les banc és lliure. _____
- h) El cotxes paren al semàfor. _____
- i) La finestres de l'edifici són grans. _____
- j) Un arbres estan al jardí. _____

- k) El carrer és llarga. _____
- l) La font són bonic. _____
- m) Els fanal està encés. _____
- n) Les flors del jardí és roja. _____
- o) El balcó són menuts. _____

- p) El meu plaça està prop de l'ajuntament. _____
- q) La seua banc és al parc infantil. _____
- r) Els meus finestra donen al carrer. _____
- s) La meua arbres són molt alts. _____
- t) El seus cotxes està davant del restaurant. _____

9. Escriu sis frase amb:

- a) el meu _____
- b) la meua _____
- c) els seus _____
- d) les seues _____
- e) els nostres _____
- f) les nostres _____

10. Completa les frases amb la forma correcta del present d'indicatiu del verb indicat.

- a) Jo _____ (viure) en un edifici amb balcó.
- b) Nosaltres _____ (treballar) prop de la plaça.
- c) Jo _____ (caminar) per la vorera cada dia.
- d) Nosaltres _____ (esperar) l'autobús al pas de vianants.
- e) Tu _____ (viure) en un carrer tranquil.
- f) Ell _____ (treballar) a l'ajuntament.
- g) Ella _____ (caminar) pel parc infantil.
- h) Vosaltres _____ (esperar) el taxi davant del restaurant.
- i) Ells _____ (viure) en edificis alts.
- o) El guàrdia _____ (vigilar) el carrer.
- p) L'ambulància _____ (passar) molt ràpid.
- q) Els cotxes _____ (parar) al semàfor.
- r) Els fanals _____ (il·luminar) l'avinguda.
- s) Les motos _____ (circular) per la carretera.

11. Plurals especials. Escriu el plural i justifica (-s, -os, -es, etc.):

hotel, quiosc, autobús, bústia, edifici, fanal, grafiti, llamborda.

12. Tria la forma verbal correcta segons el context: present d'indicatiu o pretèrit imperfet:

- a) Ara _____ (viure) ací / Abans _____ (viure) al centre.
- b) Hui _____ (ploure) / Abans _____ (ploure) molt.
- c) Ara els cotxes _____ (parar) al semàfor / Abans no _____ (parar).
- d) Hui el carrer _____ (estar) ple / Abans _____ (estar) buit.
- e) Ara nosaltres ____ (treballar) a l'ajuntament / Abans ____ (treballar) en un bar
- f) Hui els fanals _____ (funcionar) bé / Abans no _____ (funcionar).
- g) Ara jo ____ (caminar) pel jardí / Abans ____ (caminar) per l'avinguda.
- h) Hui l'autobús _____ (arribar) puntual / Abans _____ (arribar) tard.

13. Comprensió oral. Sent i contesta les preguntes (Mòdul 3 Tema 03 Audio 01).

- a) A quina hora obri el quiosc? (A 7:30 / A 8:00 / A 8:15)
- b) Quants autobusos passen a les 8:00? (1 / 2 / 3)
- c) On espera el taxi? (avinguda / plaça / ajuntament)

14. Del punt a la prosa. Escriu un paràgraf amb els següents punts.

Punts: "ajuntament – oficina – dilluns 9:30 – tràmit DNI – aparcament ple – vaig a peu".

15. Escriu el nom de tot el que veus a aquesta plaça:

16. Completa les frases amb les paraules del requadre:

Aparcament - zona - font - plaça - fanals – biblioteca - grafitis
Intersecció - senyalització - arbres - flors - cúpula – districte - vial - rotonda -
zoològic - Junta Municipal – llambordes - safareig públic

- L'aigua que bevem de la no és tòxica.
- En una té preferència el que està dins d'ella.
- El és un bany públic tradicional.
- El Ple de la..... s'ha celebrat a pesar de les previsions de pluges i núvols
- Encara que està més prop de Santa Pola, l'illa de Tabarca és un d'Alacant
- Banksy ha provocat una revolució al món de l'art amb els seus urbans
- Un és un camí dins la ciutat destinat a la circulació de vehicles i vianants
- La Universitat té una impressionant.
- L'Observatori Urbà ha proposat el canvi de les del Mercat.
- Per a arribar a l'hospital hauràs de passar per la
- He pegat moltes voltes amb el cotxe però no he trobat cap lliure.
- El està ple d'animals.
- Al meu carrer hi ha molts que fan ombra.
- La de la ciutat és clara i ajuda a evitar pèrdues.
- El jardí del meu carrer està ple de de color roig.
- En l'edifici de l'Ajuntament destaca la capella amb la seua esvelta
- Els del meu carrer fan molta llum.
- Els xiquets i les xiquetes juguen a la
- La per a vianants és ideal per passejar tranquil·lament

17. Completa les formes verbals que hi falten. I després completa els buits de les oracions amb el verb "caminar" en primera persona del singular (jo) en pretèrit imperfet, futur o present.

AHIR (pretèrit imperfet)	HUI / AVUI (present)	DEMÀ (futur)
caminava	camine	caminaré
_____	circule	_____
vigilava	_____	_____
_____	_____	miraré
jugava	_____	_____

Cada matí, _____ pel barri per fer una mica d'exercici.
Quan era petit, sempre _____ per la muntanya amb el meu pare.

Demà _____ fins a la biblioteca per estudiar.
 Avui _____ una estona pel parc abans de tornar a casa.
 Quan vivia al poble, _____ cada dia fins a l'escola amb els meus amics.
 Si el temps ho permet, aquesta tarda _____ fins a la platja per relaxar-me.
 Quan era més jove, _____ sovint pel camp per observar la natura.
 En el futur, _____ llargues distàncies per mantenir-me en forma.
 Aquesta setmana _____ pels carrers del centre per comprar regals.
 Quan estudiava a la universitat, _____ sovint pels jardins del campus per desconnectar.
 Instruccions: Omple els espais en blanc amb la forma correcta del verb.

18. Llegeix les endevinalles següents i intenta descobrir de quin element de la ciutat estem parlant. Escriu la resposta al costat de cada frase!

1. Porte la gent amunt i avall,
tinc rodes i un motor sorollós.
Què soc?
2. Em trobes a les voreres,
amb llum roja t'has d'aturar.
Què soc?
3. A les vesprades em pots visitar,
estic ple de llibres per explorar.
Què soc?
4. Soc llarg i estret, ple de cases i botigues,
la gent em fa servir per passejar o conduir.
Què soc?
5. Soc alt i fort, amb finestres altes,
els treballadors em visiten cada dia.
Què soc?
6. El meu so indica que una emergència hi ha,
la gent em reconeix pel meu color viu.
Què soc?
7. Porte gent d'una banda a l'altra,
a vegades per sobre del riu, a vegades pel mar.
Què soc?

19. Omple els espais en blanc amb el possessiu correcte (el meu, la meua, els meus, les meues, el seu, la seua, etc.) segons el context.

1. Aquest és _____ **districte** preferit perquè és molt tranquil i verd. (*Primera persona del singular - de mi*)
2. Els artistes de la ciutat han deixat la seva marca en _____ **graffiti** als murs del barri vell. (*Tercera persona del plural - d'ells*)
3. Hem quedat a _____ **intersecció** habitual per trobar-nos abans d'anar a sopar. (*Primera persona del plural - de nosaltres*)
4. Les pedres de _____ **llamborda** estan desgastades pel temps, però tenen molt d'encant. (*Tercera persona del singular - d'ell/d'ella*)
5. Quan era petit, m'encantava mirar _____ **núvols** des del parc de la ciutat. (*Primera persona del singular - de mi*)

6. El veí sempre parla de les històries que es contaven a ____ **safareig**.
(Segona persona del singular - de tu)
7. A la nit, la llum de ____ **fanal** il·lumina tota la plaça. (Primera persona del plural - de nosaltres)
8. Aquest carrer és molt ample, i ____ **vial** està reservat per a bicicletes.
(Segona persona del plural - de vosaltres)
9. Els empleats arriben puntuals a ____ **oficina** cada matí. (Tercera persona del plural - d'ells)
10. La botiga del centre sempre decora ____ **aparador** amb molta cura durant les festes. (Tercera persona del singular - d'ell/d'ella)

20. Descripció i mímica: Descubrim la ciutat. Practicar el vocabulari de la ciutat mitjançant descripcions orals i mímica.

Instruccions:

Forma un grup de companys.

Un membre del grup agafa una targeta amb una paraula relacionada amb la ciutat.

Opció 1: Descripció: Sense dir la paraula exacta, descriu l'objecte, lloc o concepte de la targeta amb frases senzilles. Per exemple:

"És un lloc on pots menjar i passar temps amb amics" (Restaurant).

Opció 2: Mímica: Representa la paraula de la targeta utilitzant gestos. No pots parlar ni utilitzar objectes.

Els altres membres del grup tenen 1 minut per endevinar la paraula.

Si l'encerten, guanyen un punt. Si no, passen al següent torn.

Consell: Pensa en frases senzilles o gestos clars per ajudar els teus companys!

Exemples de frases per a descriure:

És un lloc on... ("on la gent camina" → Vorera).

És una cosa que... ("il·lumina de nit" → Fanal).

És un vehicle que... ("porta moltes persones" → Autobús).

Es troba a... ("les cases i edificis" → Balcó).

Exemples d'accions per a la mímica:

Fanal: simular encendre una bombeta.

Taxi: simular fer parar un cotxe amb la mà.

Semàfor: simular canvi de colors amb gestos.

Autobús: imitar conduir un vehicle gran amb un volant.

Parc infantil: simular pujar-se a un gronxador.

Font: imitar beure aigua o fer que l'aigua surt.

21. Passaparaula del vocabulari de la Ciutat. Feu equips. Intenteu esbrinar les paraules mitjançant les definicions o pistes i encerteu el major número de paraules en el temps establert.

22. Completa amb el verb *anar*:

- Jo _____ a l' institut amb moto.
 - Joan _____ a l'escola.
 - Tu i Meriem _____ a la farmàcia.
 - Pep i Mohamed _____ amb taxi.
 - Els meus amics i jo _____ a comprar al mercat.
 - Tu _____ al polisportiu a entrenar.
 - Fouad _____ a l'estació a esperar el tren.
- vas aneu anem
va van vaig

23. Observa i completa:

Objectes Carrers	Fanals	bancs	semàfors	Pas de vianants	papereres
Major	3	0	2	3	2
Força	1	0	0	1	1
País Valencià	2	1	1	2	0
Mimosa	1	0	0	1	1
Castells	4	3	3	1	2

- Al carrer Major hi ha: tres fanals, dos semàfors, tres passos de vianants i dues papereres. No hi ha cap banc.
- Al carrer Força _____

- _____

- _____

- _____

24. Relaciona:

- Quan està de color verd es pot passar.	Fanal
- Hi tirem les cartes i les postals.	Parc infantil
- T'hi pots asseure quan estàs cansat.	Bústia
- Il·lumina els carrers quan es fa fosc.	Contenedor
- Hi llancem el fem.	Banc
- Els xiquets hi van a jugar.	Semàfor

2. Gramàtica: Pronoms febles: l'Objecte Directe (OD)

2.1. Què són els Pronoms febles

Paraules monosil·làbiques que van junt al verb i substitueixen els complements del predicat.

Exemples:

Nasir dona els fulls a Diego.....Nasir els dona a Diego

Nasir dona els fulls a Diego.....Nasir li dona els fulls

Nasir dona els fulls a Diego.....Nasir li's dona

2.2. Definició de l'OD

Per localitzar l'OD cal preguntar al verb de l'oració: *Quina cosa?* La resposta a aquesta pregunta serà l'OD.

Per exemple:

Nasir dona els fulls a Diego..... *Quina cosa dona?*

Has comprat dos taronges..... *Quina cosa dona?*

El meu germà té una bicicleta..... *Quina cosa té?*

2.3. Tipus d'OD i la seua substitució per pronoms febles

Hi ha tres tipus d'OD: els determinats, els indeterminats i els neutres (els neutres els estudiarem en el tema següent):

1) CD Determinat.

- Definició: Quan l'OD va introduït per:

a) un article determinat *el / la / els / les*

b) un demostratiu: *este / eixe / aquell*

- Com es substitueix: es substitueix pels pronoms: *el / la / els / les*

- Exemples:

Nasir dona els fulls..... Nasir els dona

Nasir dona eixos fulls... Nasir els dona

Nasir dona els meus fulls... Nasir els dona

2) CD Indeterminat.

- Definició: Quan el CD va introduït

a) per un article indeterminat: *un / una / uns / unes*

b) per quantificador: *pocs, molts, alguns, quatre...*

c) quan no hi ha cap element o marca

- Com es substitueix: es substitueix pel pronom: *En / ne / n' / 'n*

- Exemples:

Nasir dona quatre fulls a Diego.....Nasir en dona quatre a Diego

Nasir dona alguns fulls a Diego.....Nasir en dona quatre a Diego

Nasir dona fulls a Diego.....Nasir en dona quatre a Diego

2.4. Exercicis Pronoms febles

26. Substitueix els Complementes Directes Determinats destacats en negreta pels pronoms febles adients.

1. Hem comprat **les entrades** per al concert.
2. Veig **aquell professor** des de la finestra.
3. Els nens han perdut **els deures** al pati.
4. Maria llegirà **aquest llibre** abans d'anar a dormir.
5. Escolte **la música** mentre treballe.
6. El pare ha deixat **eixes claus** sobre la taula.
7. L'avi ha trobat **la cartera** al sofà.
8. Han netejat **aquells vidres** de totes les finestres.
9. Portaré **les flors** a l'àvia demà al matí.
10. Necessitem **l'ordinador** per fer aquest treball.

27. Substitueix els Complementes Directes destacats en negreta pels pronoms febles adients.

1. He comprat **uns quaderns** per a l'escola.
2. El mestre ha explicat **una història** molt interessant.
3. Hem vist **alguns ocells** al parc.
4. Necessite **un bolígraf** per fer l'examen.
5. Han portat **unes plantes** per decorar la classe.
6. Agafaré **un llibre** de la biblioteca.
7. Has vist **alguna pel·lícula** recentment?
8. Compraran **uns joguets** per regalar-les als nens.
9. M'agradaria menjar **alguna cosa** aquesta vesprada.
10. Conec **alguns professors** que poden ajudar-te.

28. Localitza l'OD i substitueix-lo pels pronoms adequats:

a) Has de comprar les peres.

b) Joan ha comprat uns caramels

c) Núria portarà la beguda a la festa.

d) No perdes les claus!

e) Pere ha comprat caramels

f) Vaig acompanyar la mare a casa.

g) He menjat unes poques creïlles

h) Jo bec vi en totes les menjades.

i) El meu avi té molts diners.

j) La mare de Joan ven cases

k) Has comprat les entrades?

l) Joan va deixar la fruita sobre el taulell.

m) Has fet els exercicis de filosofia?

n) M'agrada llegir contes al meu nebot

o) No sigues egoista i torna els diners a Pere.

p) M'he comprat una caçadora de rebaixes

q) El gos dona la poteta al seu amo

r) Si veus el llibre de matemàtiques, avisa'm

2.2. Exercicis de repàs i reforç

REPASSEM L'OBJECTE DIRECTE DETERMINAT I INDETERMINAT

29. Fes la substitució de l'Objecte Directe pels pronoms febles que corresponguen:

Joan busca bolets : _____

Els llauradors cullen les taronges: _____

Han trobat aquests llibres: _____

Els volien dos entrepans: _____

He vist un OVNI: _____

Vull pastissos de formatge: _____

Joan ha agafat la teua jaqueta: _____

Marta ha portat les fotografies: _____

Vam trobar els documents: _____

Ha vist l'obra de teatre: _____

Vam comentar el problema: _____

Pere ha amagat el dibuix: _____

3. Comprensió Oral

30. Escolta l'àudio següent sobre les ofertes d'una immobiliària i marca l'opció correcta. Només hi ha una resposta correcta per a cada pregunta.

(Exercici 2 de l'examen d'A2 de juny de 2019: <https://jqcv.gva.es/va/nivell-a2>)

1. **Quin és l'objectiu principal de l'anunci?**
 - a) Informar sobre ajudes per a persones majors.
 - b) Vendre i llogar habitatges.
 - c) Promocionar una agència de viatges.
 - d) Organitzar activitats culturals.
2. **A qui està dirigida l'oferta especial d'aquest mes?**
 - a) A persones de més de 50 anys.
 - b) A famílies nombroses.
 - c) A joves de menys de 35 anys.
 - d) A treballadors autònoms.
3. **On es troba l'apartament de lloguer que es menciona primer?**
 - a) Al barri residencial de l'horta.
 - b) Al centre de la ciutat.
 - c) Als afores de la ciutat.
 - d) A prop de la platja.
4. **Quantes habitacions té la casa de l'avinguda del Mar?**
 - a) Cinc habitacions dobles.
 - b) Tres habitacions.
 - c) Sis habitacions dobles.
 - d) Quatre habitacions dobles.
5. **Quines característiques té l'apartament que hi ha a l'horta?**
 - a) És molt antic i sense mobles.
 - b) Té un bany i una cuina petita.
 - c) Té dos banys, una cuina americana i una terrassa.
 - d) No té vistes ni armaris de paret.
6. **Quin habitatge té piscina?**
 - a) L'apartament del centre.
 - b) La casa de l'avinguda del Mar.
 - c) La casa adossada al barri residencial.
 - d) Cap dels habitatges.
7. **Per què és atractiva la casa situada als afores?**
 - a) Perquè està molt a prop del centre.
 - b) Perquè té jardí, terrassa i piscina.
 - c) Perquè és un apartament tipus loft.
 - d) Perquè és ideal per a oficines.
8. **Què tenen en comú totes les vivendes que s'ofereixen?**
 - a) Són habitatges nous per estrenar.
 - b) Estan al centre de la ciutat.
 - c) Estan adaptades a diferents necessitats.
 - d) Totes són cases adossades.
9. **Quin és un possible desavantatge de la casa situada a l'horta?**
 - a) Està lluny del centre.
 - b) No té banys suficients.
 - c) No té terrassa ni jardí.
 - d) No està disponible per a lloguer.
10. **Quina vista ofereix la terrassa de l'apartament del carrer de l'Ajuntament?**
 - a) A l'horta.
 - b) A la catedral i al mercat.
 - c) A la platja.
 - d) A l'avinguda del Mar.

4. Comprensió Escrita

31. Llig el text i digues quina afirmació es la correcta. Només hi ha una opció correcta per a cada pregunta:

Podríem continuar existint digitalment després de morir?

Durant segles, les persones han conservat fotografies, cartes i objectes per recordar els familiars que han mort. Hui, però, la intel·ligència artificial està obrint una possibilitat molt diferent: crear una versió digital d'una persona morta amb la qual siga possible continuar parlant.

Estos sistemes reben noms com deadbots, griefbots o avatars pòstums. Funcionen utilitzant la petjada digital que una persona ha deixat durant la seua vida: missatges de mòbil, correus electrònics, fotografies, vídeos, publicacions en xarxes socials o gravacions de veu. Una intel·ligència artificial pot analitzar esta informació i aprendre com escrivia, quines expressions utilitzava o quin estil tenia quan parlava.

El resultat pot ser un programa capaç de mantindre una conversa com si fora aquella persona. Si també disposa de gravacions, la tecnologia pot imitar la seua veu i fins i tot crear un avatar amb la seua aparença. Així, un familiar podria fer-li una pregunta i rebre una resposta nova, encara que la persona original mai haguera contestat aquella pregunta en vida.

Esta tecnologia ja no pertany únicament a la ciència-ficció. Actualment existeixen empreses i projectes que ofereixen diferents formes de recreació digital de persones mortes. Alguns defensen que poden ajudar les famílies a conservar records i sentir que mantenen un vincle amb la persona que han perdut. Altres investigadors, però, advertixen que encara no sabem bé quin efecte pot tindre mantindre durant anys una relació amb una imitació digital.

També apareixen problemes ètics importants. Per exemple, ¿qui hauria de decidir si una persona pot ser recreada després de morir? Potser ella mai va donar permís perquè els seus missatges, fotografies o enregistraments s'utilitzaren d'esta manera. També podria passar que el sistema diguera coses que aquella persona mai hauria dit o que una empresa controlara durant anys esta còpia digital.

A més, una intel·ligència artificial no recupera els pensaments ni la consciència de la persona morta. El que fa és estudiar la informació disponible i generar respostes que resulten semblants a les que aquella persona podria haver donat. Per molt realista que siga la conversa, no hi ha cap prova que la persona continue existint dins de l'ordinador.

Per tant, la tecnologia potser permetrà conservar cada vegada millor la nostra veu, la nostra imatge i la nostra manera de parlar. Però queda una pregunta molt més difícil de respondre: si després de morir una màquina parla com nosaltres, recorda les nostres històries i té la nostra cara, ¿som realment nosaltres els que continuem existint o només és una imitació extraordinàriament convincent?

PREGUNTES DE COMPRENSIÓ

1. Per què una intel·ligència artificial pot arribar a imitar una persona morta?

- a) Perquè recupera els seus pensaments originals.
- b) Perquè analitza molta informació que la persona va deixar durant la seua vida.
- c) Perquè pot entrar en contacte amb la consciència de la persona.
- d) Perquè tots els records humans queden guardats automàticament a internet.
- e) Perquè les fotografies contenen la personalitat completa d'una persona.

2. Què diferencia principalment un deadbot d'una simple col·lecció de fotografies?

- a) Que pot generar respostes noves i interactuar amb altres persones.
- b) Que només funciona amb vídeos.
- c) Que sempre necessita una persona real darrere.
- d) Que no utilitza intel·ligència artificial.
- e) Que només es pot usar una vegada.

3. Per què una resposta d'un avatar digital no es pot considerar necessàriament una resposta real de la persona morta?

- a) Perquè sempre està escrita per un familiar.
- b) Perquè la IA calcula una resposta probable a partir de dades anteriors.
- c) Perquè els ordinadors no poden escriure frases completes.
- d) Perquè la persona morta havia deixat totes les respostes preparades.
- e) Perquè els avatars només poden repetir exactament els missatges antics.

4. Quin problema podria aparèixer si una empresa controlara durant anys l'avatar d'una persona morta?

- a) Que els familiars haurien d'aprendre programació.
- b) Que una companyia privada tindria poder sobre la imatge i la identitat digital d'aquella persona.
- c) Que l'avatar deixaria de parlar immediatament.
- d) Que totes les fotografies desapareixerien d'internet.
- e) Que l'empresa estaria obligada a destruir l'ordinador.

5. Per què el consentiment de la persona abans de morir és una qüestió important?

- a) Perquè recrear-la implica utilitzar informació personal que potser no volia que s'usara així.
- b) Perquè sense permís és impossible copiar una fotografia.
- c) Perquè tots els deadbots són necessàriament il·legals.
- d) Perquè només les persones famoses poden ser recreades.
- e) Perquè els familiars no poden conservar records personals.

6. Quina diferència hi ha entre imitar una personalitat i conservar una consciència?

- a) No hi ha cap diferència.
- b) La primera es pot intentar amb dades, mentre que la segona implicaria que la persona continuara existint realment.

- c) La consciència es pot copiar fàcilment amb una gravació.
- d) La personalitat només existeix després de morir.
- e) Una IA sempre té consciència si parla com una persona.

7. Per què esta tecnologia podria resultar reconfortant per a algunes famílies?

- a) Perquè eliminaria completament la tristesa.
- b) Perquè podria mantindre una sensació de contacte amb la persona perduda.
- c) Perquè faria tornar físicament la persona.
- d) Perquè substituiria tots els records antics.
- e) Perquè impediria oblidar qualsevol detall.

8. Quin risc emocional suggereix el text?

- a) Que una persona podria tindre dificultats per acceptar la pèrdua si manté una relació constant amb una imitació digital.
- b) Que els avatars provoquen sempre problemes psicològics greus.
- c) Que parlar amb una IA és sempre perjudicial.
- d) Que els familiars deixarien de parlar entre ells.
- e) Que els records humans desapareixerien amb el temps.

9. Què es pot deduir si un avatar arriba a tindre la mateixa veu, cara i forma de parlar que una persona?

- a) Que necessàriament és aquella mateixa persona.
- b) Que la semblança pot ser molt gran sense demostrar que hi haja continuïtat de la consciència.
- c) Que ja no fa falta cap informació anterior.
- d) Que la persona ha tornat a la vida.
- e) Que totes les seues decisions futures seran idèntiques.

10. Quina és la pregunta principal que planteja el text?

- a) Quant costa crear un avatar digital?
- b) Si una imitació molt perfecta pot considerar-se realment la continuació d'una persona.
- c) Quina empresa fabrica els millors robots.
- d) Si les fotografies són més útils que els vídeos.
- e) Quan desapareixeran les xarxes socials.

5. Expressió escrita

32. Tria una d'aquestes opcions i fes una redacció de 120-140 paraules. La redacció ha de contindre: dos pronoms febles d'Objecte Directe. Subratlla aquests elements i posa dos barres quan portes cent vint paraules. Tria una d'aquestes opcions:

- Envia un correu a l'ajuntament per a informar d'un contenidor trencat i grafitis a la plaça. Inclou: data, salutació, cos i comiat.
- Heu canviat de treball aquesta mateixa setmana. Escriviu un correu electrònic a un amic o amiga. En el correu has d'incloure: com és el nou lloc de treball, descriu els companys, explica què has de fer.
- Escriviu una postal a un amic estranger en què li expliqueu com és el lloc on viviu.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

6. Expressió Oral

33. Monòleg:

Tria un tema i parla entre 3-4 minuts:

■ **Grafitis: art o vandalisme.**

T'agraden els grafitis del teu barri? Per què?

Has fet mai una foto a un grafiti? On i per què?

Preferixes una paret grisa o una paret amb grafiti? Per què?

Un grafiti pot millorar una plaça? Exemple.

Un grafiti en un edifici històric és acceptable? Per què?

El cost de neteja l'ha de pagar l'ajuntament? Per què?

Quan consideres que un grafiti és art? Posa 3 criteris (qualitat, missatge, permís...).

Quan consideres que és vandalisme? Dona 3 criteris (lloc, danys, falta de permís...).

És el lloc (bústies, voreres, llambordes, façanes) el que fa que siga art o vandalisme? Explica-ho.

Penses que el missatge (social, artístic, ofensiu) canvia la teua opinió? Per què?

Quina diferència veus entre grafiti, mural i pintada?

Creus útil crear murs autoritzats en zones com el parc infantil, la biblioteca o al costat de l'aparcament? Pros/contres.

Estàs a favor de permetre o de prohibir els grafitis?

■ **Mitjans de comunicació:** Heu de parlar sobre els mitjans de comunicació que feu servir: ràdio, televisió, internet, diaris, revistes...Podeu parlar de quantes hores dediqueu als mitjans de comunicació al dia, quantes televisions teniu a casa, quin tipus de programes veieu o sentiu, programes favorits...

■ **Xarxes socials:** Com descriuries amb les teves paraules què són les xarxes socials? Quines xarxes socials coneixes i què en pots dir? Utilitzes de manera activa les xarxes socials? A quines xarxes socials estàs present i per què? Quin tipus d'informació comparteixes a les xarxes socials? Què no compartiries mai? En general, creus que les xarxes tenen més efectes positius que negatius o bé al contrari? Penses que les xarxes socials poden causar addicció?

34. Diàleg:

Tria un d'entre els dos possibles diàlegs:

■ Reunió de veïns

Heu arribat a una reunió del barri. L'ajuntament proposa convertir la plaça principal en zona per a vianants. Heu de parlar i intentar arribar a un acord.

PERSONA A (a favor de la zona per a vianants)

Vols menys soroll i menys contaminació. Penses que hi haurà més seguretat per a xiquets i gent gran. Creus que millorarà el comerç local perquè la gent passejarà més. T'agrada tindre espai per a famílies i activitats (mercats, concerts, jocs). Propostes: accés per a residents i emergències, horaris de càrrega i descàrrega (30'), aparcament dissuasiu a prop.

PERSONA B (en contra de la zona per a vianants)

Et preocupa la pèrdua d'aparcament per a veïns i clients. Penses que hi haurà desviament de trànsit a carrers estrets. Penses en les dificultats per a persones amb mobilitat reduïda i repartidors. T'amoïna que alguns negocis perden vendes si no es pot arribar en cotxe. Propostes: peatonalitzar només en horaris (caps de setmana/vesprades), zona 20 amb trànsit calmat, més places reservades i bus urbà més freqüent.

Frases d'ajuda

"Jo preferisc... perquè..." / "Des del meu punt de vista..."

"Et sembla bé si...?" / "Podríem acordar que..."

"Entenc el teu punt, però..." / "I si fem una prova de..."

"Aleshores, quedem en..." / "Ens comprometem a..."

■ Comprar bono de metro o d'autobús

Heu arribat a una ciutat amb un amic i ha de comprar-se un bono per al metro o l'autobús.

PERSONA A

La persona A prefereix el metro perquè és més ràpid, més ecològic, es pot canviar de línia amb facilitat, no li agrada viatjar lent, no li agrada esperar l'autobús al carrer per si plou i fa més fred...

PERSONA B

La persona A prefereix el l'autobús perquè arriba a més llocs, hi ha menys gent, es veu la ciutat, no li agrada viatjar en llocs foscos, incòmodes o perillosos...

■ Posar ascensor en l'edifici

En una finca de sis vivendes sense ascensor es planteja la possibilitat de posar-ne perquè en l'escala hi ha lloc suficient.

PERSONA A

Vosté viu en el primer pis i està totalment en contra de posar un ascensor.

PERSONA B

Vosté viu en el quart pis i està a favor de posar-lo perquè té molts avantatges per a totes les persones que viuen en la finca.

7. El valencià de la Vega Baixa: Quino el Salaret – Capítol 9.

CAPÍTOL 9

La ciutat que guarda noms

PÀGINA 1. L'AJUNTAMENT I ELS CARRERS

1

Aleshores... què és un ajuntament?

Es donde se organiza la ciudad.

2

L'Ajuntament és la institució que governa el municipi.

Gestiona carrers, places, parcs, serveis i moltes coses més.

3

En la meua època no hi havia una ciutat així.

Hi havia camins, barraques i la torre.

4

¡Cuidado, Quino!

Espera al semáforo.

5

Ves con cuidado, que no te esclafe ningún coche.

6

Esclafar?

Això ho entenc perfectament.

Si una roda et passa per damunt, t'esclafa.

7

Això és interessant....

"Esclafar" és una paraula valenciana: deformar o aplanar alguna cosa per pressió o colp.

8

En Torrevieja también decimos "esclafarse" cuando alguien se tira en el sofá y no hace nada.

9

Els vostres camins tenen regles.

Els carros sense cavall també obeeixen llums.

10

Primer anirem a l'oficina de turisme.

Vamos, antes de que la pedra vuelva a desaparecer.

Si la pedra és un objecte antic, potser l'han portada allí.

CAPÍTOL 9

La ciutat que guarda noms

PÀGINA 2. L'oficina de turisme

CAPÍTOL 9

La ciutat que guarda noms

PÀGINA 3. L'arxiu municipal i els noms antics

1

L'arxiu municipal guarda documents antics, plànols, registres i memòria de la ciutat.

2

Què fan eixos xiquets penjats d'eixes fustes?

3

Están en la angrunsaora.

4

Angrunsaora?

Això també ho entenc.

És per anar avant i arrere.

5

En valencià estàndard és "engrunsaora".

En la parla tradicional de Torrevella es pronuncia "angrunsoara".

En castellà, "columpio".

6

Formentera?

També conec eixe nom.

Formentera del Segura 14 km

7

Què vol dir?

8

Formentera és un camp de forment.

Allí devia haver-hi blat.

9

Forment és "trigo" en castellà.

Per tant, Formentera seria com dir "trigal".

10

Vale. Si la piedra no està aquí me rindo.

Archivo Municipal

No podem rendir-nos.

La pedra és el meu camí de tornada.

CAPÍTOL 9

La ciutat que guarda noms
PÀGINA 4. LA PEDRA JA NO ÉS A L'ARXIU

FI DEL CAPÍTOL 9

Activitats Capítol 9 - *La ciutat que guarda noms*

1. Resumeix el capítol en 5 o 6 línies.

Explica per què Quino, Maria i Toni van a l'Ajuntament, què aprén Quino sobre la ciutat actual, quines paraules tradicionals apareixen i on acaba la pista de la pedra de sal.

2. Opinió personal.

Quino veu carrers, semàfors, cotxes, una oficina de turisme i un arxiu municipal. Què creus que li sorprén més de la ciutat moderna? Explica-ho amb exemples del capítol.

3. Reflexiona sobre aquesta frase:

“Els arxius guarden la memòria escrita d’una ciutat.”

Què vol dir Maria? Creus que és important conservar documents antics, mapes, fotografies i registres? Per què?

4. Paraules de la Vega Baixa d'origen valencià.

Busca en el capítol aquestes paraules explica què signifiquen i escriu una oració:

Paraula	Significat	Oració
esclafar		
baladre		
angrundsadora		
formentera		

5. Topònims i de la Vega Baixa que apareixen en el capítol.

Completa la taula:

Topònim o nom de lloc	On apareix en el capítol?	Possible significat o origen
Torre Vieja / Torrevella		
Formentera del Segura		

6. Cognoms relacionats amb la llengua i el territori.

En aquest capítol apareix **Clara Reche**.

- Qui és Clara Reche? _____
- On treballa? _____
- Segons el capítol, de quina forma antiga pot vindre **Reche**? _____
- Què significa **Reig**? _____
- Per què els cognoms també poden guardar memòria lingüística? _____

7. Vertader o fals. Corregeix les frases falses.

- a) Quino pregunta què és un ajuntament.
- b) Maria explica que l'Ajuntament governa el municipi i gestiona carrers, places i serveis.
- c) Quino coneix perfectament els semàfors i sap creuar sense ajuda.
- d) **Esclafar** és una paraula valenciana que significa deformar o aplanar per pressió o colp.
- e) Toni diu que a Torrevieja també es diu **esclafarse** quan algú no fa res al sofà.
- f) Toni coneix la paraula **baladre**, però pensava que estava mal dita.
- g) L'oficina de turisme conserva la pedra de sal.
- h) Clara Reche diu que la pedra ha sigut portada a l'arxiu municipal.
- i) **Angrunsadora** és la forma tradicional de Torrevella per a dir "columpio".
- j) Al final del capítol, la pedra continua a l'arxiu municipal.

8. Preguntes de comprensió. Respon amb frases completes.

- a) Per què els personatges volen anar primer a l'oficina de turisme? _____
- b) Què li passa a Quino quan travessa el carrer? _____
- c) Què aprén Quino sobre els semàfors i els cotxes? _____
- d) Quina diferència hi ha entre **baladre** i **adelfa**? _____
- e) Què és un arxiu municipal? _____
- f) Què significa **angrunsadora**? _____
- g) Què explica Quino sobre el nom **Formentera**? _____
- h) Per què la pedra ja no està a l'arxiu? _____

9. Relaciona cada paraula amb el seu significat.

Paraula	Significat
ajuntament	lloc on es guarden documents antics
arxiu	planta que en castellà es diu "adelfa"
baladre	institució que governa el municipi
angrunsadora	cereal; en castellà, "trigo"
forment	deformar o aplanar una cosa
esclafar	joc infantil que va avant i arrere
cursa	competició de córrer
poliesportiu	instal·lació per a practicar esports

10. Activitat final d'escriptura.

Imagina que eres Quino i escrius una nota sobre la ciutat moderna amb aquest títol:

La ciutat que guarda noms

Has d'incloure:

- què has après sobre l'Ajuntament;
- què t'ha sorprés dels carrers i dels cotxes;
- quines paraules antigues has descobert;
- què has entés sobre **Formentera**;
- què ha passat amb la pedra de sal;
- on heu d'anar ara.

Extensió orientativa: **8-10 línies.**
